

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ Δ

29 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1904

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ *

Ἀπευθύνεται στην κυρία Ἀλεξάνδραν Κ. Μιχαηλίδην

ΠΡΟΣΩΠΑ : Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ. — ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ. — ΧΟΡΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Φαίνεται βαθεῖα πρὸς τὰ δεξιὰ τὸ χωριό. Ἀριστερὰ ἕνας παλαιὸς πύργος περιγυρισμένος ἀπὸ μεγάλον κήπο. Μπροστά σὲ μιὰ βύση τέσσαρες γυναῖκες γεμίζουν καὶ κουβεντιάσουν. Οἱ δύο πρῶτες τὴν ἡλικία, οἱ ἄλλες δύο νεότερες.

Η ΜΙΑ

Ἐξακολουθώντας τὴν κουβέντα της.

Τὰ ξέρετε δά καὶ τὰ ξέρω.

Η ΔΕΥΤΕΡΗ

Μὰ μάθατε πῶς καὶ τὸ γέρο,
— Πρῶτα κ' αὐτὸ νὰ γένῃ μιὰ φορά —
Τὸν ἔργαλ' ἀπ' τὸν πύργον ἢ κυρά;

Η ΤΡΙΤΗ

Καλέ παιὸ γέρο; καὶ τὴ θεῖαν Ἑλένη
Τὴν εἶδα ἐγὼ προφῶς ἀπαρτισμένη,
Ἦρθε νὰ μᾶς ἀφήσῃ τὸ ἔχε γεῖα,
Καὶ νὰ τὴ βλέπατε πῶς ἦταν ἡ καυμένη,
Μὲ τί βάρειά μᾶς ἄφινε καρδιά
Στὰ δάκρυά της μέσα βουτημένη.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Τὴ θεῖαν Ἑλένη;

Η ΤΡΙΤΗ

Ναί, τὴ θεῖαν Ἑλένη.
Ποῖος πιστεῖς μιὰν ποτὲ νὰ γένῃ;
Πάππου πρὸς πάππου δοῦλευν ἐκεῖ,
Ἄφου καὶ τὴ μητέρα της, ἀλήθεια ἀρχοντική,
Τὴν εἶχε μὲ τὰ χέρια της ἀναστημένη.

Η ΠΡΩΤΗ

Τὴν ἔδωξε λοιπόν;

Η ΤΡΙΤΗ

Νάτανε κ' ἄλλη.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Καὶ τότε τί νάπορευ' ἡ φτωχή;

Η ΤΡΙΤΗ

Πρῶτ', πρῶτ', μ' ὀλόγυργο κεφάλι
Πῆρε τὸ μονοπάτι μοναχῆ.

Η ΠΡΩΤΗ

Τὸ μονοπάτι;

Η ΤΡΙΤΗ

Ναί.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Νὰ πάη;

* Τὸ δράμα τοῦτο ἀνεγνώσθη εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν Παναθηναίων τὴν 15 Φεβρουαρίου 1904.

Η ΤΡΙΤΗ

Νά πάη στη χώρα.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Και τί να κάμω εκεί, γρηούλα τώρα
Κιάδωνται και δόστουχη;

Η ΤΡΙΤΗ

Μιάν αδερφή της,
Βοίσκετ' εκεί μικρότερή της,
Κι' όπως μ'ας είπε, πάει να τη ζητήσει
Κοντά της να πεθάν' οχι να ζήσει.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Την άμοιση και δέν την ελυπήθη
Στά χάλια της και στα γεράματά της;
Δε θάνε δίχως άλλο στα καλά της
Νά φέρονε' έτσι τώρα τελευταία.

Η ΤΡΙΤΗ

Τι δέν το ξέρεις τάχα πώς γρουκήθη
Κι' αυτό; κι' ου ειπωθή και θάνε;

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Μά τί, για θεϊκό το μελετάνε;

Η ΤΡΙΤΗ

Μά βέβαια.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ συλλογισμένη

Κ' είν' ώραία, τόσο ώραία.

Η ΤΡΙΤΗ

Κι' άνοιχοχέρα με φλουριά
Τη φόρτωσε τη θειάν Έλένη.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Τι τάδελε ή δυστυχομένη;

Η ΤΡΙΤΗ

Ξέρεις κιαττά ζεσταίνουν την καρδιά.
Έχουν γεμίσει τόρα και φεύγουν δύο δύο.

Η ΤΡΙΤΗ

Δέν τώξερες, αλήθεια, Κατερίνα,
Πώς ή κυρά του Πύργου τάχει χάσει;

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Γρουκώ κ'εγώ, στην πίσυ μου, τούτα κι' εκείνα,

Μά τάχα ποιος μπορεί κι' όσο να πάση
Για πράματα που ο ίδιος δέν τ' βλέπει;
Μπορεί ν'άν' όπως λές, μα πρώτα πρέπει
Τ'ά μάτια μα και δυο καλά να δούνε,
Τ'ά χείλη να μπορούν και να πούνε.

Η ΤΡΙΤΗ

Καλέ είνε σίγουρα τρελλή, το ξέρουν όλοι
Μέρα και νύχτα το περνώ στο περιβόλι,
Και να τη δής ακόμα πώς σιολίζεται.
Φορεί λογιά λογιάνε τα λουλούδια,
Και σκύβει στα νερά και καθρεφίζεται
Και λέει και παράξενα τραγούδια.
Και λέν' ακόμα πώς μιλεί και μοναχή της.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Και μοναχή της;

Η ΤΡΙΤΗ

Ναί, καυμένη.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Τι τρομάρα!

Η ΤΡΙΤΗ

Τη νύχτα, λέγε, άκούνε τη φωνή της
Μέσα σε μιάν όχλοβοή, σε μιάν αντίρα,
Γιατί, μαθές, και τα σκυλιά που τη γρουκούνε,
Οδολιάζουνε κιαττά και ξεφρονούνε.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Χριστέ και Παναγιά μου, την κακόμοιρη!

Η ΤΡΙΤΗ

Και λένε ακόμα κιάλλα, να στα πώ;

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Πές τα.

Η ΤΡΙΤΗ

Πώς τα φαντάσματα κ' οι βόμπιροι...
Μά κάλιο να τάφήσωμεν αυτά...

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Πώς τα φαντάσματα κ' οι βόμπιροι, λέγε λοιπό.

Η ΤΡΙΤΗ

Μέσα στον κήπο τριγυρνούν πασπατενιά.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Κ' ύστερα;

Η ΤΡΙΤΗ

Σκαρφαλόνοτας στον πύργο φτάνουν,
Και τότε στα τρισιόδεκα μεσάνυχτα,
Μέσ' απ' τα παραθύρια πούνε ορθάνοιχτα,
Δε θέλω να σου πώ κείνα που κάνουν.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Τι κάνουν; πές μου.

Η ΤΡΙΤΗ

Κάλιο μ'ην τα μάθης,
Γιατί φοβούμαι, δόστουχη, μ'ην πάθης.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Μά θέλω να τ'ακούσω.

Η ΤΡΙΤΗ

Σ' άλλην ώρα
Θά σου τ'ά καλήτερο' από τόρα.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

Βραδάκι. Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ είνε στον κήπο
δέντρα μεγάλα και μικρά και γυάκια και λουλούδια
πλήθος. Αντίκρυ πύργος. Μακρὰ ποταμός, ξε-
χωρίζει μόλις άνάμεσ' απ' τα δέντρα.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Μέρα και νύχτα εδώ τριγύρω,
Μέρα και νύχτα μοναχή,
Μέσ' στο τραγούδι, μέσ' στο μύθο,
Πώς μου δροσίζεται ή ψυχή...

Τι κήπο αλήθεια π'όχω κάμει,
Πόσο άτυράγνητη φωλιά,
Που κελαιδούν και στην παλάμη
Την άνοιχτή μου τα πουλιά.

Και τ' ακριβά μου τα λουλούδια
Δέν έχουν μόνον ερωδιά,
Ξέρουν κι' αυτά χίλια τραγούδια
Για τη δική μου την καρδιά.

Κι' ακόμα το περιπλοκάδι
Στον πύργο μου τον ήσκιερό,
Δέν είνε μόνον ένα χάνι
Πράσινο πάντα κιάνηρο,

Καθώς το βλέπω ν' ανεβαίη,
Να προχωρή μ' ύπομονή,
Κάτι κρυφό, που μ' άνασταίνει,
Λέει και σ' έμε την ταπεινή.

*Αξαφνα άκούει ένα θόρυβο στα δέντρα και ταρασσεται.

Το φάντασμα και πάλι θάνε
Θέ μου, μια χάρη σου ζητώ.
Δός μου τη δύναμη και κάνε
Να φύγω μακριά απ' αυτό.
Από προφές τόχα ξεχάσει
Που μ' είχε πάλι πλησιάσει.
Έτσι και τότε κάποιον άερί
Σάλεψε πάλι τα κλαδιά,
Κι' ως που να δω, μου τόχε φέρε.
Αχ πώς χτυπάς, φτωχή καρδιά.

Κάνει να φύγη προς τον πύργο, το φάντασμα φαίνεται,
την ακολουθεί και τη φτάνει.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Στάσου, μη φεύγης, μη φοβάσαι,
Δε θά σου κάμω τίποτε κακό.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Πνέμα, καταραμένο νάσαι,
Μάθε, από σένα δε γρουκώ
Τισο' απ' όσα κιάν μου λές,
Μέσα στις χάρες τις πολλές
Είμαι κι' εγώ μια χάρη εδώ
Πλασμένη για να τραγουδώ.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Μά στάσου κι' άκουσέ με λίγο,
Σ' δρκίζομαι πώς δε θά φύγω
Αν δε μάκούσης μια φορά.
Μείνε.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Μά τί 'σαι σού;

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Το Πνέμα
Της νιάτης και της όμορφιάς.
Έλα από δω να δής το ρέμα
Πίσω απ' τα κλώνια της ζωής,
Είνε ή Ζωή. Χαρά σε σένα
Που σε καλεϊ μια τέτοια άυγή,
Στα κύματα τα άγρωμένα
Π'όχουν μιάν άγνωστη πηγή,
Πέσε και λούσου κι' άναστήσου
Κι' άφησε την άπλή ψυχή σου,
Το φως, τ' ώραίο φως να πιή.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Να πιή; άλοιμονο από σένα,
Πνέμα μικρό και ταπεινό,

Τὰ κύματα του εἶνε ἀφρισμένα
Καὶ φέρουν πρὸς τὸν ὠκεανό.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Παραμιλεῖς, κιοῦτε μαντεύεις
Τί 'νε τὸ ρέμα π' ἀγναντεύεις.
Ἔλα μαζί μου, μὴ φοβᾶσαι,
Πολλὰ θὰ μάθης κ' ἄλλη θᾶσαι.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Δὲ θέλω τίποτε νὰ μάθω,
Κι' ἀκόμα πὺδ πολὺ, νὰ πάθω
Καὶ τὸ μικρότερο κακό.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Ἡ γνώση;

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Ναί, μῶχρον μιλῆση
Κι' ἄλλοτε ἀστόχαστα γι' αὐτή,
Χαρά στονε ποῦ τὴ ζητεῖ
Χαρά στον καὶ ποῦ τὴ γνωρίζη.
Φύγε.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Νὰ φύγω; ὦ καλή μου,
Καὶ νᾶξερές τὸ τί μου λές!
Ἄφοῦ δὲν ἔρχεσαι μαζί μου,
Μείνε, ταλαίπωρη, νὰ κλαῖς
Ὅταν θὰ λείπω ἀπὸ σιμά σου
Καὶ δὲ θᾶκοῦς νὰ σοῦ μιλῶ,
Κι' ἂν τόρα σὲ παρακαλῶ
Θὰ μὲ παρακαλῆς στοχάσου.
Μὰ τότε ἐγὼ στὸ μέγα ρέμα
Σὰν ἓνα κῆμα θὰ κυλῶ
Στὸ ψέμα, στὸ αἰώνιο ψέμα.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Στὸ ψέμα λές; ὦ ξαναπές το!
Τότε γιατί μὲ προσκαλεῖς
Βλαστάρι τῆς ἡμαρτωλῆς
Ζωῆς, ποῦ ἐγὼ δὲν τὴν πιστεύω;
Τὸ ρέμα νάτο, τᾶγναντεύω,
Κυλάει θολὸ καὶ μαῦρο, ἰδές το,
Πήγαινε πέσε σὺ στὸ ρέμα,
Κῆμα σιὰ κύματα τὰ πλήθια,
Καὶ ζῆσε σὺ στὸ αἰώνιο ψέμα
Κι' ἐγὼ στήν πρόσκαιρον ἀλήθεια

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Τὸ ψέμα; νᾶξερές καὶ τί 'νε

Τὸ ψέμα αὐτὸ τὸ μαγικό!
Καὶ τὴν ψυχὴ σου ἀκόμα δίνε
Σὰν τὸ τυχαίνης βολικό.
Δὲν ἔχεις τίποτε νὰ χάσης
Κι' ἔχεις πολλὰ νὰ ὠφεληθῆς.
Ὅτε σιγμὴ νὰ μὴ δειλιάσης,
Κι' ἔλα μὲμὲ νᾶναστηθῆς
Στὸν ἀλαφρόν ἀφρὸ τῆς πλάσης,
Μονάχη μὴ ζητᾶς νὰ μείνης,
Γιὰτ' εὐκολότερα θὰ γίνης
Καὶ λιγώτερο ἀπ' ἀφρὸς
Στὸ πρῶτο ἀέρι ν' ἀποσβύσης.
Ἔλα, ἀγγελόπλασμα τῆς φύσης,
Τὸ ρέμα νὰ, προσμένει ἐμπρός.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Ὅχι, δὲ σ' ἀκλουθῶ, θὰ μείνω
Μονάχη, πάντοτε μονάχη.
Γιὰ μένα τὸ πουλί, τὸ κῆνο,
Τὴ χάρη τὴ μεγάλη θάχη
Νὰ μὴ μ' ἀφίγη νὰ γυρεύω
Τίποτε ἐγκόσμο ἀπὸ σέ.

Στρέφεται πρὸς τὸν Πύργο

Καὶ σὺ, τοῦ πύργου μου κισσέ,
Ποῦ ν' ἀνεβαίνης σᾶγναντεύω,
Δὲν εἶνε τάχα ἀληθινὸ
Πῶς δὲ μοῦ δείχνεις τίποτε ἄλλο
Παρὰ τὸ δρόμο τὸ μεγάλο
Ποῦ πάει σὶν ἄπειρο ὄθρανό;

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Φεύγω καὶ πρόσεχε, καυμένη,
Νὰ μὴ βρεθῆς μετανοιωμένη.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Ἐξαντλημένη κάθεται σ' ἓνα κάθισμα κοντάζει τὸ
φάντασμα νὰ φεύγη, καὶ ἀναπνέει βαθεῖα.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

ὦ θεέ μου, εἶνε ἡ πρώτη θλίψη
Ποῦ νοιώθω σήμερον αὐτή.
Καὶ θαρρῶ καὶ μᾶχει λείπει.
Κι' εἶνε ἡ ζωὴ μου περιττή,

Κοντάζει τριγύρω της

Ἄφοῦ καὶ σεις, φτωχὰ λουλούδια,
Δὲ μοῦ μιλεῖτε σὰν ἔχτές,
Ἄφοῦ καὶ σεις, ξεπεταρούδια,
Μὲ τίς φτερούγες σας κλειστές.
Μένετε ἄπάνω σιὰ κλωνάρια
Στὰ φύλλα μέσα σιωπηλά,

Κοντάζει μακρότερα
Καὶ μοναχὰ σιὰ ἴδια χνάρια
Τὸ ρέμα τρέχει καὶ κυλά.

Σωπαίνει λίγο συλλογισμένη.

Φαίνεται ἐσίμωσεν ἡ ὦρα
Ποῦ πρέπει μακριὰ νὰ φύγω.
Μιὰ δευτέρη παρόμοια μπόρα,
Μαῦτὸ τὸ θάρρος μου τὸ λίγο,
Νὰ τὴ βασιτάξω δὲ μπορῶ.
Τὸ Πνέμα θὰ φανῆ καὶ πάλι,
Καὶ τότε, ἄχ τότε τί θὰ κάμω;
Τᾶνταριασμένο μου κεφάλι
Μιὰ λέει νὰ φύγω, μιὰ νὰ δροῖμαι
Στὰ κύματα καὶ σὶν ἀφρὸ.

Ἀλλάζοντας τόνο φωνῆς

Ὅμως ἐγὼ ποτε δὲν πρέπει
Τὴν ἄχαρη νὰ λύσω σκέπη,
Μήτε μοῦ τᾶβαλεν ὁ νοός,
Γιὰ νὰ λουστῶ σὲ τέτοιο ρέμα.
Μακριὰ ἀπὸ μέ, μακριὰ τὸ ψέμα
Πάρεσαι τόσο σ' ὀλονούς.
Θᾶπρεπε κατὶ νὰ μοῦ λείπη,
Καὶ πὺδ λίγο νὰ κρατῶ
Γιὰ νὰ μπορῶ ν' ἀναζητῶ
Ἀνθρώπινη χαρὰ καὶ λύπη.

Σωπαίνει καὶ σὲ λίγο ἀποφασιστικά.

Πρέπει. Κ' ἡ λέξη αὐτὴ γνωρίζω
Ἐγὼ μονάχα τί σημαίνει.
Τὴν τύχη μου, ἄγραφη ἢ γραμμένη,
Τὴν ὁδηγῶ καὶ τὴν δροῖω.
Ἡ ὦρα δὲ μὲ περιμένει.
Κι' ἀργὰ δὲν πρέπει νὰ βαδίζω
Πρὸς τὴ ζωὴ τὴ φωτισμένη.

Σηκώνεται. ἀλλὰ πρὶν φέγγη, σκύβει καὶ κόβει λου-
λούδια. Εἶνε πλέον νύχτα.

Ἔσᾶς, κρινάκια δλόλεγκα,
Στὰ στήθη μου θὰ βάλω
Καὶ σέ, τριαντάφυλλο μεγάλο
Στὴν κεφαλή μου πλάι.
Καὶ σᾶς, ἀκριβολούλουδα,
Θὰ σᾶς φορέσω τραχηλιά.
Νὰ κοιμηθῶ σὶν ἀγκαλιὰ
Τ' Ἀπρίλη καὶ τοῦ Μάη.

Βαστᾶ τὰ λουλούδια καὶ ἀνασηκώνεται καὶ μὲ μικρὸ
χαμόγελο.

Δὲ σᾶς κρατῶ, βλέπετε, ἀμάχη
Ποῦ μ' ἀπαφήσατέ μονάχη
Καὶ σεις καὶ τὰ καλὰ πουλιά,
Κι' αὐτὰ δὲ θὰ τὰ λησμονήσω,
Κι' αὐτὰ θὰ τ' ἀποχαιρετήσω
Κι' ἄς μὴ μοῦ τραγουδοῦνε πλιά.
Κινεῖ τὸ δόντρο καὶ ἀναταράζονται μερικὰ πουλιά.

καὶ, αὐτὴ τοὺς στέλνει ἓνα φιλή με τὰ χέρια της
καὶ φεύγει πρὸς τὸν πύργο. Μόλις φτάνει σὶν πόρτα
σταματᾶ καὶ βλέπει πίσω της. Τὸ φεγγάρι ἐκείνη
τὴν ὦρα βγαίνει.

Ντύσε μὲ τὴν ἀγρότη σου,
Φεγγάρι μου, δλα γύρω,
Στεγνὴ φορὰ νὰ τὰ χαρῶ
Προτοῦ νὰ κλείση ἡ θύρα,

Κατάλευμα κ' ἀνέγγιχτα
Καθὼς μοῦ τᾶχε πλάσει,
Ὁ ξαστερός μου λογισμός
Προτοῦ νὰ σκοτεινιάση.

Ντύσε τα δλα δλόλεγκα,
Καὶ φώτισε λιγάκι.
Κάθε φωλίτσα μου κρυφή
Καὶ κάθε μου δρομάκι.

Καὶ σκύψε καὶ παρόσκυψε
Στὴν κρουσταλλένα βρύση,
Ποῦ μ' εἶχε ἀμέτρητες φορὲς
Περίσοια ἀναδροσίσει.

Κι' ἂν θέλῃς, φεγγαράκι μου,
Στὸ σῦδεντρο τὸ φράχτη,
Μὲ τᾶργυρά, δαχτύλια σου
Συμμάζεψε τᾶδρόαχι

Τῆς σκοτεινιάς ποῦ ἀπλώνεται,
Στὸ φῶς σου νὰ διακρίνω
Γιὰ πρώτη κ' ἕστερη φορὰ
Τὸ μαῦρο ρέμα ἐκεῖνο.

Ἀνασηκώνεται γιὰ μιὰ σιγμὴ σὶν ἀκρὴ τῶν πο-
διῶν καὶ κοντάζει μακριὰ, ἀλλὰ ἀποστρέφει τὸ πρό-
σωπο μὲ ἀηδία καὶ μπαίνει βιαστικά μέσα ἢ
θύρα ἀκούεται νὰ κλῆθ με θόρυβο.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ἔξω ἀπ τὸν κῆπο σ' ἓνα φράχτη συμμαζωμένες
πρὸς μιὰ γωνιά τοῦ πύργου τέσσερες γυναῖκες κρυ-
φομιλοῦν. Παραμόνευαν ἐκεῖ ἀθώρητες καὶ γρο-
κοῦσαν. Εἶνε ἡ Τρίτη καὶ ἡ Τέταρτη τῆς βρύσης
καὶ δυὸ ἄλλες ξένες.

Ἡ ΤΡΙΤΗ πρὸς τὴν Τέταρτη

Τᾶκουσες τόρα μὲ ταῦτιά σου;

Ἡ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ὅχι, δὲν ἀκουσα καλά.

Ἡ ΤΡΙΤΗ

Τὰ λόγια της ἦταν τρελλά
Καὶ σὺ δὲν τᾶκουσες, βουβᾶσον.

Η ΠΡΩΤΗ

Μόνο τὰ λόγια της; κ' εκείνα
Ποῦ βάνεις τὰ φροσιμάτα της;

Η ΤΡΙΤΗ πρὸς τὴν Τέταρτη

Τὰ βλέπεις τώρα, Κατερίνα;

Η ΔΕΥΤΕΡΗ

Κ' εκείνα τὰ τρεχάματα της!
Ὡ θε μου! σὰ νὰ δέσγη ἀκόμα
Ἄνεμοστρόβιλος τὸ χῶμα,
Τὴ βλέπω ἀπ' τὴ γληγοροσύνη
Καπνὸ ξοπίσω της ν' ἀφήνη.

Η ΤΡΙΤΗ

Χριστέ καὶ Παναγιά, συχώρα!

Η ΠΡΩΤΗ πρὸς τὴν Τρίτη

Εἶδες ἐσὺ τίποτες ἄλλο;

Η ΤΡΙΤΗ

Τὸ κοῖμα σὺ λαϊμό μου νάνε
Ἄν θὰ σὰς πῶ λόγο μεγάλο.
Τὴν εἶδα νά, σὰ νάνε τώρα.
Τὴν εἶδα νὰ τὴν κνηγάνε
Φοιτάσματα.

ΟΛΕΣ ΜΑΖΙ

Τί λές;

Η ΤΡΙΤΗ

Χριστέ μου,
Δὲν εἶχα δὴ τέτοια ποτὲ μου.

Η ΠΡΩΤΗ

Τάδες ἀλήθεια;

Η ΤΡΙΤΗ

Ἀλήθεια τάδα.
Ὅρκο σὰς πᾶνω σὶ τὰ παιδιὰ μου.
Μέσ' ἀπ' αὐτὴ τὴ χαραμάδα
Πέρασαν δὲ ἀπὸ μπροστά μου.

ΟΛΕΣ ΜΑΖΙ

Κ' ἦταν πολλά;

Η ΤΡΙΤΗ

Πολλά; μελλοῦσι!
Ἄλλα μεγάλα, ἄλλα μικρά,
Καὶ σὰ νὰ τῆχανε βουτήσι,

Η ΤΡΙΤΗ

Αὐτὴ καλὲ εἶνε ἐξωρισμένη,
Ἐνα παράλλαμα σωστό.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἐγὼ θὰ φύγω, δὲ βασιῶ.

Η ΤΡΙΤΗ μὲ θυμὸ

Ὡρα καλὴ κ' εὐλογημένη!

Ἡ τρίτη φέγγει, οἱ ἄλλες παραμερίζουν ἕνα φράχτη
καὶ πηδοῦν σὶ τὸν κῆπο.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

Ἡ κυρὰ τοῦ πύργου εἶνε ἀνεβασμένη σὶ τὴν ταρα-
τῆα. Φορεῖ ἄσπρο φόρεμα κ' εἶνε στολισμένη μὲ λου-
λούδια. Εἶνε γλωμὴ κ' ἀδύνατη καὶ κουρασμένη,
ἔχει σταυρωμένα τὰ χέρια της καὶ κτυτᾶζει ψηλά.

Ἐσὺ γαλήνη τῆς νυχτὸς
Ἐσὺ θὰ μὲ γροικήσης,
Ἐσὺ θὰ μοῦ δροσίσης
Τὴ φλογερὴ καρδιά,

Στὸν ὕπνο δὲν ἀναζητῶ
Τὴν ποθητὴν εὐρήνη
Ποῦ μ' ἀφῆσε κ' ἐκείνη
Καὶ πέταξε μακριά.

Ἰδὲς με. Τὸ φεγγάρι σου
Σὲ μένα ρίξε ἀπάνω.
Καὶ πὲς μου ἂν ἁμαρτάνω
Ἀπόψε κ' ἀγροντῶ,

Κτυτᾶζε μέσ' σὶ τὰ μάτια μου,
Κλαμένα ἀπὸ τὸ δαίλι,
Σὶ τὰ μάγουλα, σὶ τὰ χέλη,
Καὶ πὲς ἂν δὲν πονῶ.

Μὴ σὲ γελάσουν, πρόσεξε,
Νυχτερινὴ γαλήνη,
Σὶ τὰ στήθεα οἱ ἄσπροι κρένοι,
Τὸ ρόδο σὶ τὰ μαλλιά,

Μηδὲ κ' αὐτὸ τὸ φόρεμα
Σταθλοῦ ἀπάνω σῶμα
Καὶ ἴλλα τᾶνθια ἀκόμα
Ποῦ τᾶχω τραχηλιά.

Στεργὴ φορὰ τὰ χαίρομαι
Στολισμάτα τῆς νύκτος,
Τῆς πάναγρης καὶ πρώτης,
Ποῦ πάει διὰ παντός,

Σὲ μιὰ φωτιά, μα τί φωτιά!
Σὲ κάθε τους βηματισιά
— Ἡ χάση της νὰ μ' ἐλεήση! —
Αἷματα σιάζαν φλογερά!

Η ΠΡΩΤΗ

Κ' ἐκείνη;

Η ΤΡΙΤΗ

Ἐκείνη ἀνάμεσὸ τους
Ἄφου ξεθάρασε καλά,
Βοηθοῦσε τὸν τρελλὸ χορὸ τους
Ἀκόμα πῶ πολλὸν τρελλά,
Κ' ἔγεινε ἐκείνο τὸ κακὸ
Ποῦ ἀκόμα ἀντιβοεῖ σ' αὐτιά σας
Καὶ θάμα εἶνε θεωτικὸ
Πᾶχει ἀκόμα τὴν ὕγειά σας.
Σταυροκοποῦνται ὅλοι.

Η ΠΡΩΤΗ

Μὰ τότε αὐτὴ ν' εἶ μιὰ Νεράϊδα.

Η ΤΡΙΤΗ

Ὅσα σὰς εἶπα ὅλα τὰ εἶδα

Η ΤΕΤΑΡΤΗ ἀνήσυχη

Κ' ἐμεῖς τὰκαθάσαμε, λοιπὸ
Νὰ φύγωμεν ἀπὸ δῶ πέρα.

Η ΤΡΙΤΗ κἀνοντίας πῶς δὲν προσέχει

Σκύφειτε κάτω νὰ σὰς πῶ,
Νὰ βάλομε φωτιά νὰ πάη
Κ' αὐτὴ κ' ὁ πύργος σὶ τὸν ἀέρα.

Η ΠΡΩΤΗ

Καὶ ποῦθε;

Η ΤΡΙΤΗ

Νὰ ἀπὸ δῶ κ' ἀπὸ τὸ πλάι
Πέρασα κ' εἶδα τὴν ἡμέρα,
Εἶν' ἕνα χάλασμα βαθὺ
Κ' ἡ φλόγα ἀμέσως θ' ἀπλωθῆ,
Κ' ἀπ' τὴν κατάρᾳ ποῦ τὸν ζώνει
Ὁ τόπος θὰ ξελαφρωθῆ.
Τὴν κτυτᾶζουν ααστισμένες.
Ἐλάτε κ' ὁ καιρὸς σιμώνει.

Η ΤΕΤΑΡΤΗ

Μὰ εἶνε πρῶμα αὐτὸ νὰ γένη!
Καὶ τί μᾶς ἔκαμε ἡ φωτιχὴ!
Δὲν τὴ λυπᾶστε τὴν καυμένη,
Θὰ παραδώσετε ψυχὴ!

Ἐνα βαρύτατο ὄνειρο
Στὴ δύση τῆς ἡμέρας,
Τὸ πῆρε σὸν ἀγέρας
Γαλήνη τῆς νυχτὸς.

Κ' ἂν δὲν πιστένης, μὲ τὸ φῶς
Τοῦ φεγγαριοῦ σου ρόδια,
Ἄν εἶμαι σὸν καὶ πρώτα,
Τὰ ρόδια, τὰ πονλιά,

Τοῦ κῆπου ὅλα τὰ λουλούδια
Πᾶνθοβολοῦνε πλήθος.
Τὰ κοῖνα ἐδῶ σὶ τὸ στήθος
Ποῦ δὲ μυρίζουν πλιά.

Ἐλεος κάμε καὶ σὲ μέ,
Νυχτερινὴ γαλήνη,
Ποῦ τώρα δὲ μ' ἀφῆνει
Τὸ φάντασμα σιγμῆ,
Θαροῶ καὶ πάλιν ἔρχεται,
Νά, πάει νὰ μοῦ τὸ φέγγη
Τὸ ξαφνικὸν ἀγέρας
Ποῦ σκόθθηκε μ' ὄρημ.

Κτυτᾶζει ἀνήσυχη πρὸς τὸν κῆπο, τὸ φάντασμα
τρέχει ὀλοῖσα πρὸς αὐτὴν.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Τι κάθεσαι, φωτιχὴ; τί κάνεις;
Σὲ λίγο οἱ φλόγες θὰ σὲ ζώσουν,
Ἐλα καὶ γλύτωσε, προφτάνεις
Προτοῦ οἱ καπνοὶ σ' ἀποτυφλώσουν,
Νά, πέσε ἐδῶ σὶ τὴν ἀγκαλιά μου.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Φάντασμα, φύγε ἀπὸ κοντὰ μου.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Δὲ βλέπεις, ὄρημ, τὴ φωτιχὴ;
Νάτηνε, σὸν ἀνεμοβρόχι
Στὴ φέγγει ἀπάνω σου ἡ νοτιά,
Ἐλα, δυστυχημένη.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Ὅχι

Κτυτᾶζει καὶ βλέπει κ' αὐτὴ τὴ φωτιχὴ γιὰ μιὰ
σιγμῆ ξεπάζεται, ἔπειτα γυρᾶει σὶ τὸ φάντασμα χα-
ρούμενη καὶ γελαστή.

Γ' ἄλλον κόσμον πλάστηκα
Κ' ἄλλα κνηγῶ
Κ' εἶμαι γιὰ τὰ σύγγερα
Καὶ γιὰ ἴστροα ἐγώ,

Γιὰ τὸν ἥλιο πλαστικὰ
 Ζένης μᾶς ἀργής,
 Κ' ἔτσι παρασιράτῃσα
 Κάτου ἔδω στὴ γῆς.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

"Ελα, ἔλα, πρόχτισε
 Σ' ἐπιε' ὁ καπνός.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Κόττα πόσο ξάστερος
 Εἶπε ὁ ἀθανός.
 Δίγος ἀκόμα κι' ἀπλωσα
 Τάνοιχτά φτερά
 Πρὸς τὸ φῶς τῆς θάνατο
 Καὶ πρὸς τὴ χαρά.

Ξανακοιτάζει κάτου, ἡ φωτιά ἀνεβαίνει δλοένα.

"Ω, πῶς σὲ περιμένα!
 Μὴν ἀργῆς σιγμῆ,
 Σ' ἔνα σου λαμπάδισμα
 Πάρε με μ' ὁρμῆ.

Εἶμαι τόσο ἀέρωνη,
 Σπλαχνικὴ φωτιά,
 Ποῦ κιάτῃ τὰ λούλουδα,
 Νοιώθω τὰ βαρειά
 Ἀεπάξει τὰ λουλούδια ἀπὸ τὸ στήθος της καὶ τὰ πετῶ.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

"Ελα ἔλα, δύστηνη,
 Κ' εἶσαι τοῦ χαμοῦ.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Φύγε, μαῦρο φάντασμα
 Τάγριου ποταμοῦ.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Νά την σὲ περιζῶσε.

Η ΚΥΡΑ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Δόξα στὴ φωτιά,
 Θὰ μὲ πάη ἡ φλόγα της
 Στὴν ἐλευθεριά.

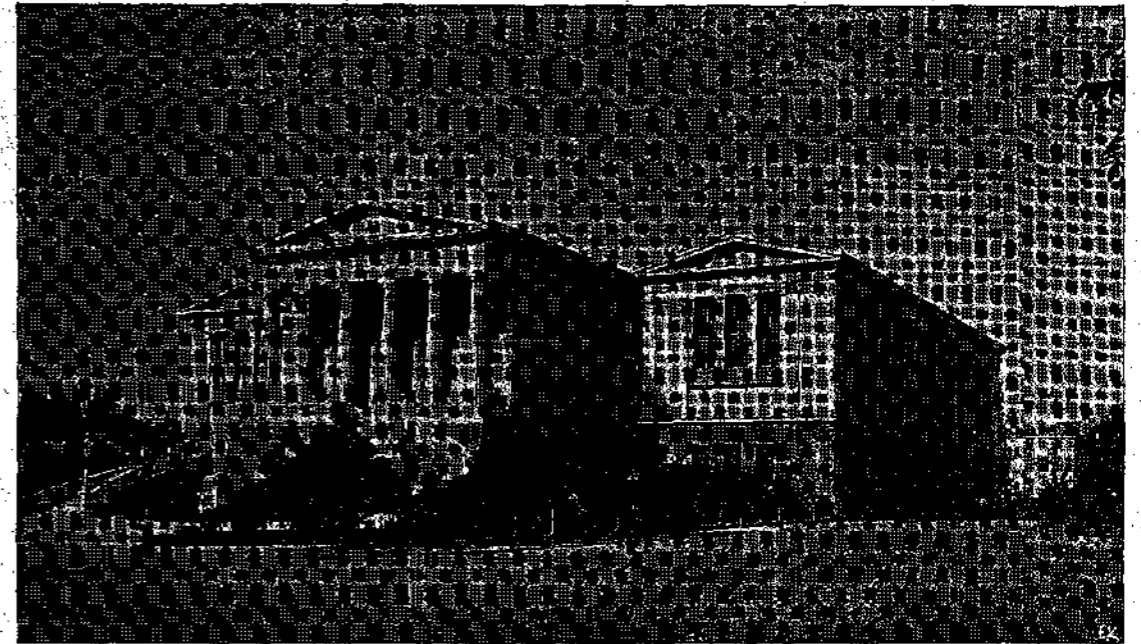
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, ἐν ἑκ τῶν ὄψαιότερων νεοελληνικῶν μνημείων μὲ τὰ ὁποῖα ἐπροίκισε τὴν πρωτεύουσαν ἡ γενναιοδωρία τῶν ἐν τῇ ξένη ὁμογενῶν, ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη, οἰκοδομηθεῖσα διὰ δωρεᾶς 2,800,000 δρ. τῶν ἐκ Κεφαλληνίας τριῶν ἀδελφῶν Βαλλιάνων, ἀποτελεῖ παρήγορον προοδευτικὸν φαινόμενον τοῦ δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ βίου ἐν Ἑλλάδι. Ὑπὸ τὴν ἔσπιν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι δυνάμεθα νὰ ὑπερηφανευώμεθα. Ἔχομεν κατὶ τὸ ὁποῖον εἶπε τέλειον εἰς τὸ εἶδος του. Διότι ὡς πρὸς μὲν τὴν μεγαλοπρέπειαν—τὸ ἀρχιτεκτονικὸν σχέδιον ἀφειλέται εἰς τὸν νεώτερον ἀδελφὸν Χάνσεν—ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη εἶπε ἡ δευτέρα δλοκλήρου τοῦ κόσμου, πρώτης ἐρχομένης τῆς δημοσίας Βιβλιοθήκης τῆς Οὐασιγκτῶνος τῆς ὁποίας ἡ ἀνέγερσις ἐστοίχισε 40,000,000 φρ. Ὡς πρὸς δὲ τὸν πλοῦτον τοῦ περιεχομένου ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἔρχεται τεσσαρακοστὴ ἀπέναντι 6,000 βιβλιοθηκῶν ὅλου τοῦ κόσμου, περιέχουσα 250,000 τόμους, περὶ τὰς 120,000

τεύχη αὐτοτελῆ, 2,500 ἀρχέτυπα, 2,296 χειρόγραφα καὶ 2,150,000 ἱστορικὰ ἔγγραφα.

Αὐτὴ εἶπε ἡ Ἐθνικὴ μας Βιβλιοθήκη ἡ στεγαζομένη ὑπὸ τὸ παρὰ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ τὴν Ἀκαδημίαν οἰκοδόμημα. Τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδρύσεώς της εὐρίσκομεν εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἐφόρου αὐτῆς κ. Γ. Κωνσταντινίδου τὴν γραφεῖσαν τὸ 1891. Κατὰ τὴν ἐκθεσιν ταύτην ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Δημοσίας καὶ τῆς Πανεπιστημιακῆς ἠνωμένων. Καὶ τῆς μὲν Δημοσίας Βιβλιοθήκης ἡ ἰδρύσις ἐγένετο ἐπὶ Κυβερνήτου Καποδιστρίου ἐν Αἰγίνῃ, ἠνωμένης μετὰ νομισματικοῦ μουσείου ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καποδιστρίου, διὰ διατάγματος τῆς διοικήσεως ἐπιτροπῆς ἐκδομένου ἐν Ναυπλίῳ τῇ 15 Μαΐου 1832, ἐγένετο ἴδιον καθίδρυμα, διορισθέντος πρώτου ἐπιστάτου αὐτῆς τοῦ μεγάλου διδασκάλου τοῦ γένους Γεωργίου Γενναδίου μεθ' ἑνὸς ὑποεπιστάτου τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ. Ἡ δὲ ἐν Ἀθήναις ἐγκαθίδρυσις αὐτῆς ἀπεφασίσθη τῇ 22 Μαΐου

Η ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΦΩΤΟΓΡ. Σ. ΚΟΚΚΟΛΗ

1834 διὰ τοῦ περὶ ἐπιστημονικοῦ καὶ τεχνολογικοῦ συλλόγου νόμου τῆς ἀντιβασιλείας. Ἡ Πανεπιστημιακὴ βιβλιοθήκη ἰδρύθη μετὰ τοῦ Πανεπιστημίου ἐν ἔτει 1837 καὶ διηυθύνετο μέχρι Μαρτίου 1842 ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ Πανεπιστημίου. Τότε πρῶτος ἐφορος διορίσθη ὁ κ. Γεώργιος Κ. Τυπάλδος. Διότι διὰ Β. Διατάγματος τῆς 31 Μαρτίου 1842 ἠνώθησαν τοπικῶς καὶ διοικητικῶς ἡ Δημοσία καὶ Πανεπιστημιακὴ Βιβλιοθήκη τοποθετηθεῖσαι ἐν τῷ νέῳ κτιρίῳ τοῦ Πανεπιστημίου. Τὸ δὲ 1866 διὰ νεωτέρου Β. Διατάγματος συνεχωνεύθησαν εἰς μίαν, τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην, με ἐνιαίαν σφραγίδα, ἀλλὰ διὰ νόμου τοῦ 1867 ὠρίσθη πάλιν ὅπως ἔχουσι μὲν τὰ βιβλία τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης κοινὸν κατάλογον, διακρίνονται ὅμως τὰ ἑκατέρω τῶν βιβλιοθηκῶν ἀνήκοντα καὶ ἐν τοῖς καταλόγοις κατ' ἐπίμονον ἀξίωσιν τῶν ἀρχῶν τοῦ Πανεπιστημίου τὰ βιβλία τῆς Πανεπιστημιακῆς Βιβλιοθήκης ἐξακολουθοῦν νὰ διακρίνονται δι' ἰδιαίτερας σφραγίδος. Οὕτω ἡ Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ἀνώτερον καθίδρυμα τοῦ Κράτους πλουτιζόμενον τῇ χρηματικῇ ἀρωγῇ τοῦ τῆς Δημοσίου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διὰ τῶν πᾶσαν τοῦ ἰδιαίτερου αὐτῆς ταμείου τοῦ σχηματισθέντος ἐκ δωρεῶν ὡς καὶ τῶν κατὰ νόμον δωρεῶν καὶ προσφορῶν βιβλίων, διοικου-

μένον δὲ ὑπὸ ἰδιαίτερας ἀρχῆς, τοῦ ἐφόρου, ἔχοντος βαθμὸν νομάρχου.

Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐκθέσεως τοῦ καὶ σήμερον διατελοῦντος ἐφόρου κ. Γ. Κωνσταντινίδου μανθάνομεν καὶ τοὺς διατελέσαντες ἐφόρους τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Εἶπε δὲ οὗτοι οἱ Γεώργιος Κ. Τυπάλδος ἀπὸ τοῦ 1842—1863, Παναγιώτης Σούτσος ὁ ποιητῆς, τὸν ὁποῖον ἐφερῆν ἡ Μεταπολίτευσις εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἀμείψασα τοὺς κατὰ τοῦ Ὁθωνος ἀγῶνας του, ἀλλ' ὁ ὁποῖος διεκρίθη ἐπὶ παρομιμῶδει ἀμελείᾳ τῶν καθηκόντων του, Κ. Φρεαγίτης ἀπὸ τοῦ 1866—1867, ὁ ὁποῖος ἐφήρμοσε τὸ ἀμερικανικὸν σύστημα κατατάξεως τῶν βιβλίων κατὰ σχῆμα, Μιχαὴλ Σχινᾶς ἀπὸ τοῦ 1867—1868, Σ. Κόμνος ἀπὸ τοῦ 1870—1875, Ἰ. Πανταζίδης ἐπὶ μῆνας τινὰς τοῦ 1875, Κ. Κροκιδᾶς ἀπὸ τοῦ 1875—1877, Δ. Βερναρδάκης ἐπὶ μῆνας τινὰς τοῦ 1887, Μιχαὴλ Δαϊάφνερ ὡς ἀναπληρωτῆς ἐφόρου ἀπὸ τοῦ 1877—1878, Χ. Μελετόπουλος ἀπὸ 1878—1880, Ἐμμ. Ροῖδης ἀπὸ 1880, Χ. Μελετόπουλος ἀπὸ τοῦ 1880—1882, Ἐμμ. Ροῖδης ἀπὸ τοῦ 1882—1883, Χ. Μελετόπουλος ἀπὸ τοῦ 1885—1886, Ἐμμ. Ροῖδης ἀπὸ τοῦ 1886—1890, Γ. Κωνσταντινίδης ἀπὸ τοῦ 1890—1892, Ἐμμ. Ροῖδης ἀπὸ τοῦ 1892—1895, Γ. Κωνσταντινίδης ἀπὸ τοῦ 1895—1897, Ἐμμ. Ροῖδης ἀπὸ τοῦ 1897—1903,

και Γ. Κωνσταντινίδης από του 1903 μέχρι σήμερα.

Πρό της εγκαταστάσεως της Εθνικής Βιβλιοθήκης εις τὸ Πανεπιστήμιον εὐρίσκειτο ἡ μὲν Δημοσία ἐν τῷ παρὰ τὴν Μητρόπολιν βυζαντινῷ ναύκω τοῦ Ἁγίου Ἐλευθερίου, ἡ δὲ τοῦ Πανεπιστημίου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Κλεάνθους εἰς τὸ πρῶτον Πανεπιστήμιον. Ἐγκαίρως δὲ ἀπὸ τοῦ 1856 εἶχε καταστῆ αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἰδρύσεως ἰδίου κτιρίου καὶ ἐδημοσιεύθη τότε Β. διάταγμα προσκαλὼν εἰς ἐργασίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἀλλ' οὐδὲν κατορθώθη μέχρι τοῦ 1886, ὅτε οἱ ἀδελφοὶ Βαλιάνοι ἐδώσαν εἰς τὸ Κράτος τὸ μέγα ποσὸν τῶν 2,800,000 δρ. δι' οὗ ἀνηγγέθη τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου οἰκοδόμημα.

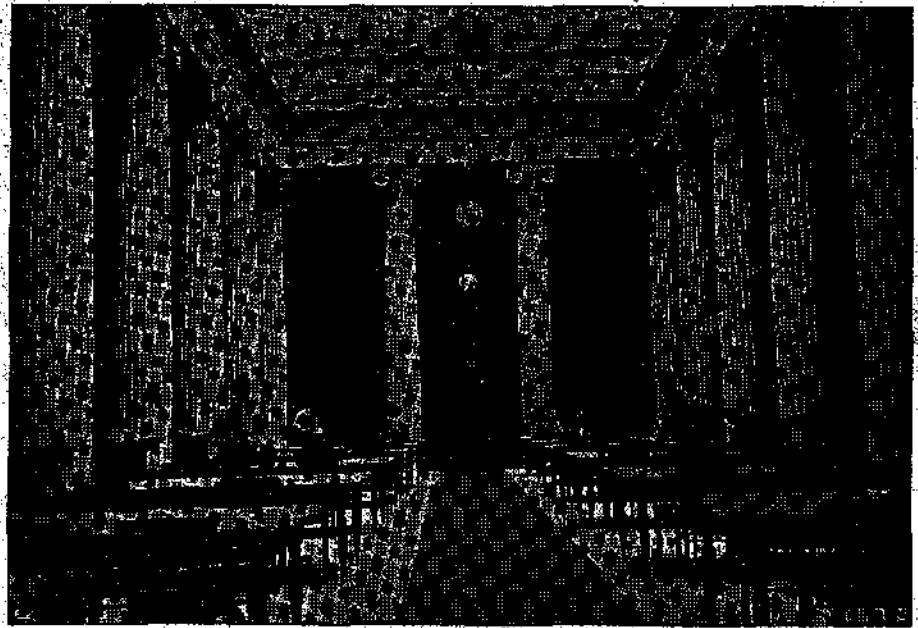
Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀρχαίου δωρικοῦ ρυθμοῦ εἶνε ἐκ τῶν τελειοτέρων τοῦ κόσμου. Διπλῆ μαρμαρίνη κλίμαξ ἀγεί εἰς τὸν ἄνω ὄροφον ὁλόκληρον ἐκ μαρμάρου. Ὁ πρόδομος ὑποβαστάζεται ὑπὸ κίονων ἄνω δὲ ἔχει γλυφὰς καὶ ζωγραφικὰς ἀπεικονίσεις ἐξαισίας. Εἰς τὸ μεσαῖον εὐρὸν διαμέρισμα ὑπάρχει τὸ ἰδιαιτέρον διὰ μακρὰς μελέτας ἀναγνωστήριον, ἔχον γύρω ὑψηλὰς μέχρι τῆς ὀροφῆς θήκας βιβλίων. Ἐκεῖθεν φθάνει τις εἰς μικρὸν διάδρομον ὅπου εἶνε τὸ γραφεῖον τοῦ ἐφόρου, περικαλλέστατον κατὰ τὴν ἐπίπλωσιν, κοσμοῦμενον ὑπὸ θαυμασίας εἰκόνος τοῦ Ἁγγλοῦ ζωγράφου Οὐάιτς τῆς Ψυχῆς, δώροφθίσης ὑπὸ τοῦ

ἐν Λονδίῳ ὁμογενοῦς Ἰωνίδου. Εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ ἐφόρου φυλάσσεται καὶ ἐν τῶν πολυτιμωτέρων λόγῳ ἐκτυπώσεως βιβλίων τοῦ κόσμου, ἡ περιγραφή τῶν βυζαντινῶν Σμάλτων ὑπὸ τοῦ ρώσου Κωδάκωφ. Τοῦ βιβλίου τούτου, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀριστούργημα τυπογραφικῆς, χρωμολιθογραφικῆς καὶ βιβλιοδετικῆς τέχνης, ἐξεδόθησαν μόνον ἀνὰ 300 ἀντίτυπα εἰς ρωσικὴν, γερμανικὴν καὶ γαλλικὴν γλῶσσαν, τὰ ὁποῖα δὲν ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν. Τὸ βιβλίον εἶνε ἀφιερωμένον παρὰ τοῦ συγγραφέως εἰς τὸν Τσάρον.

Ἄνω, εἰς τὸν τρίτον ὄροφον τοῦ ὀπισθίου μέρους τῆς βιβλιοθήκης, ὑπάρχει τὸ σπουδαιότατον τμήμα τῶν ἀρχετύπων καὶ χειρογράφων, τοῦ ὁποῖου διευθυντῆς εἶνε ὁ κ. Δημ. Γρ. Καμπούρογλου. Εἰς τὸ τμήμα τοῦτο φυλάσσονται μεγίστης ἀξίας ἱστορικὰ χειρόγραφα ἐν οἷς καὶ χρυσόβουλον τοῦ βυζαντινοῦ αυτοκράτορος Ἀνδρονίκου... καὶ μολυβδόβουλον τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου Ε', καθὼς καὶ χειρόγραφον εὐαγγελίου μυθώδους ἀξίας μετὰ ἐκθαμβοῦντος κάλλους ἀγιογραφικοῦ.

Αἱ δύο πλευραὶ τῆς βιβλιοθήκης χρησιμεύουν ἢ μὲν ἀνατολικὴ διὰ τὴν φύλαξιν τῶν βιβλίων εἰς σιδηρὰς θήκας καὶ κατὰ πολλαπλοῦς σιδηροῦς ὄροφους ἀρχομένους ἀπὸ τῶν ὑπογείων, ἢ δὲ δυτικὴ ὡς ἀναγνωστήριον. Ἄνεσις, εὐρυχωρία καὶ εὐμάθεια εἶνε αἱ κυριαρχοῦσαι ἐντυπώσεις εἰς τὸ ὄραϊον αὐτὸ τέμενος τῶν σπουδῶν. Ὑπεράνω πάσης προσδοκίας οἱ καθ' ἡμέραν ἐπισκέπται ὑπερβαίνουν τοὺς ἑπτακοσίους, εἶνε δὲ μετὰ αὐτῶν ἀξιωματικοί, κυρταί, καθηγηταί καὶ πολλοὶ ξένοι. Τὸ κυριαρχοῦν στοιχεῖον εἶνε οἱ φοιτηταί. Ἡ βιβλιοθήκη παραμένει ἀνοικτὴ καὶ τὴν νύκτα μέχρι τῆς 10ης.

Ἐνεκα τῆς μεταφορᾶς τῶν βιβλίων, συντελεσθείσης μόλις πέρυσι ἐντὸς 36 μόνον ἡμερῶν χάρις εἰς τὴν δραστηριότητα τοῦ ἐφόρου κ. Γ. Κωνσταντινίδου καὶ ὁλοκλήρου τοῦ προσωπικοῦ, μετὰ τῶν ὁποίων δέον νὰ μνημονεύσωμεν ἰδιαζόντως τὸν βιβλιοφύλακα κ. Μιχαὴλ Δαϊπ-νερ ἐργαζόμενον ἐπὶ μακρὰ

ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟΝ

ΦΩΤ. Σ. ΚΟΚΚΟΛΗ

ἔτη ἐν τῷ ἰδρυματι, γίνεται τώρα γενικὴ ἀναταξινόμησις τῶν βιβλίων. Οὕτω δὲ ἐφέτος ἐταξινόμηθησαν ὅλαι αἱ φιλολογικαὶ ἑλληνικαὶ καὶ ξένοι περὶ τοὺς 35,000 τόμους, ὅλα τὰ περιοδικὰ περὶ τοὺς 3,000 τόμους ἢ θεολογία καὶ ἡ ἀρχαιολογία ἐν συνόλῳ περὶ τοὺς 90,000 τόμους. Ὑπολογίζεται ὅτι ἐντὸς διετίας ἡ Βιβλιοθήκη θὰ εἶνε ὅλη ἀναταξινόμημένη μετὰ πλήρη κατάλογον καὶ εὐρετήριον διὰ νὰ δύναται νὰ λειτουργῇ ὡς ὁρολόγιον.

Ἡ ὑπηρεσία τῆς ἀνταλλαγῆς μετὰ τῶν ξένων βιβλιοθηκῶν ἐπλούτισε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κυριολεκτικῶς τὴν Βιβλιοθήκην μας, προκαλοῦν δὲ τὸν θαυμασμόν τὰ παρὰ τῶν ἀμερικανικῶν, ἀγγλικῶν καὶ γερμανικῶν πανεπιστημίων καὶ βιβλιοθηκῶν ἀποστελλόμενα βι-

βλία, ἀναγόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας, ἀλλὰ καὶ εἰς πάσας τὰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας ἀναφερόμενα. Οὕτω βλέπει τις διὰ τῶν ἐξαισίων αὐτῶν συγγραμμάτων, ὅτι οἱ μόνον πράγματι προοδεύσαντες λαοὶ εἶνε οἱ ἀγγλοσαξωνικοί. Πρὸς τὴν τοιαύτην προόδον φαίνεται γενναίως ἀμυλλωμένη ἡ Ἰαπωνία. Τοῦλάχιστον τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Τόκιο στέλλει τακτικώτατα σπουδαίας ἐπιστημονικᾶς ἀνακωνώσεως τῶν ἐργαστηρίων του, συνοδευόμενος μετὰ ἐξαισίων εἰκόνων ἐπὶ διαφόρων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων. Εἰς ἀντάλλαγμα ἡμεῖς στέλλομεν εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς βιβλιοθήκας καὶ τὰ πανεπιστήμια τὰς λογοδοσίας τῶν Πρυτάνεων μας Πάλιν καλὰ!

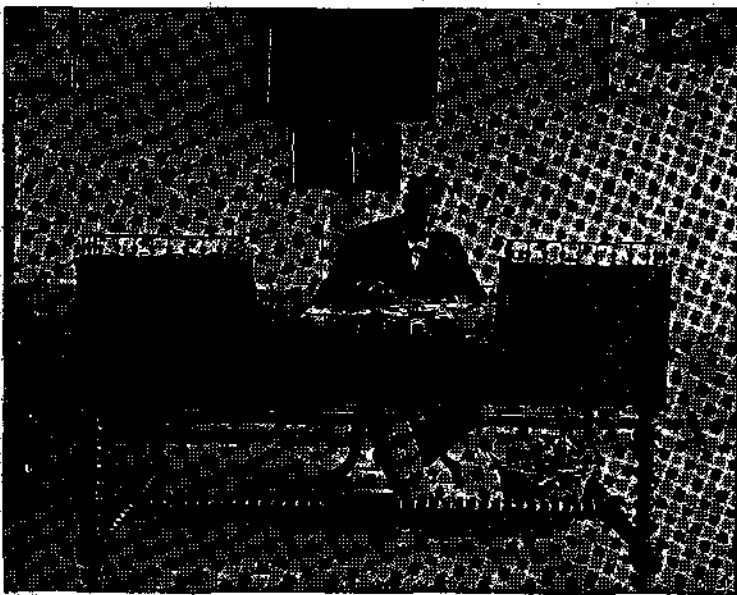
Γ. ΒΩΚΟΣ

ΤΟ ΡΑΔΙΟΝ

Ἡ εἴσοδος τοῦ νέου τούτου ἀντιπροσώπου τῆς ὕλης εἰς τὴν 78^{ην} θέσιν τῶν χημικῶν στοιχείων ὑπῆρξε θριαμβευτικὴ.

Ἡ ἐπιστήμη τὸ ἑκαρέτισεν ὡς νέον ἥλιον τοῦ ἐπιστημονικοῦ στερεώματος, ἡ κοινότης τὸ ἐνεκολπώθη μετὰ στοργῆς καὶ ἡ εὐφραντισίως φήμη τὸ περιέβαλε διὰ μυθικῆς αἴγλης. Ἐντεῦθεν εἶδομεν σοφοὺς προστρέχοντας καὶ

ζητοῦντας, ἐκ τῶν ἀλιγίστων τῆς ὕλης ψυχῶν τὰ ὁποῖα φιλαργύρως παρέχει, νὰ ἐκθρέψωσιν ἕκαστος τὰς ἰδίας περὶ ὕλης καὶ ἐνεργείας λιποσάρχους θεωρίας των. Τυφλοὺς καὶ ἀναπήρους, ἐξ αὐτοῦ ἀπεκδεχομένους τὴν ἰασίν των, πνευματιστὰς, τὰ τρίποδα αὐτῶν τραπέζια ἀπολακτοῦντας καὶ παραδιδόμενους εἰς τὸ νέον medium, ὅπως ἐπικοινωνήσωσι μετὰ τῶν πνευ-

Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΕΦΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΒΙΒΛ.

ΦΩΤ. Σ. ΚΟΚΚΟΛΗ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΡΩΣΙΑΣ ΚΑΙ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Από της εποχής του Μεγάλου Πέτρου η Ρωσία έτεινε τας προσπάθειάς της όπως δώσει θαλασσίαν διέξοδον εις τας ευφόρους μόσχοβιτικὰς πεδιάδας της. Περιορισμένη εις την Ευρώπην προς βορράν από τους πάγους, προς ανατολάς από το Γερμανικόν Κράτος, προς νότον από το «ανατολικόν ζήτημα» η Ρωσία εξήτησε διέξοδον διά της Ασίας. Δύο ὁδοί ἠνοιγόγοντο εις αὐτήν. Ἡ ὁδὸς διὰ τοῦ Ἀφγανιστάν εις τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν καὶ ἡ ὁδὸς διὰ τῆς Μανδουρίας εις τὰς ἰνδικὰς θαλάσσας. Ἠκολούθησε καὶ τὰς δύο ὁδοὺς ἡ Ρωσία ἀποθνήσκουσα ἐπὶ πλέον ἀπὸ τὴν σκέψιν ὅτι ἡ Σιβηρία ἀποκτῶσα συγκοινωνίαν καὶ ἐφορμήν εἰς ἐπαφὴν μὲ κέντρον οἰκονομικῆς κινήσεως πυκνοκατοικημένων καὶ παραγωγικὸν θὰ ἔπαυε νὰ εἶνε ἄγονον κεφάλαιον καὶ θὰ ἀπέβηκε πηγὴ πλοῦτου διὰ τὴν χώραν.

Εἰς τὴν ὁδὸν διὰ τοῦ Ἀφγανιστάν, εἰς τὴν ὁποίαν γοργῶς ἐβάδιζεν μέχρι τοῦ 1886, ἀνεκόπη ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς.

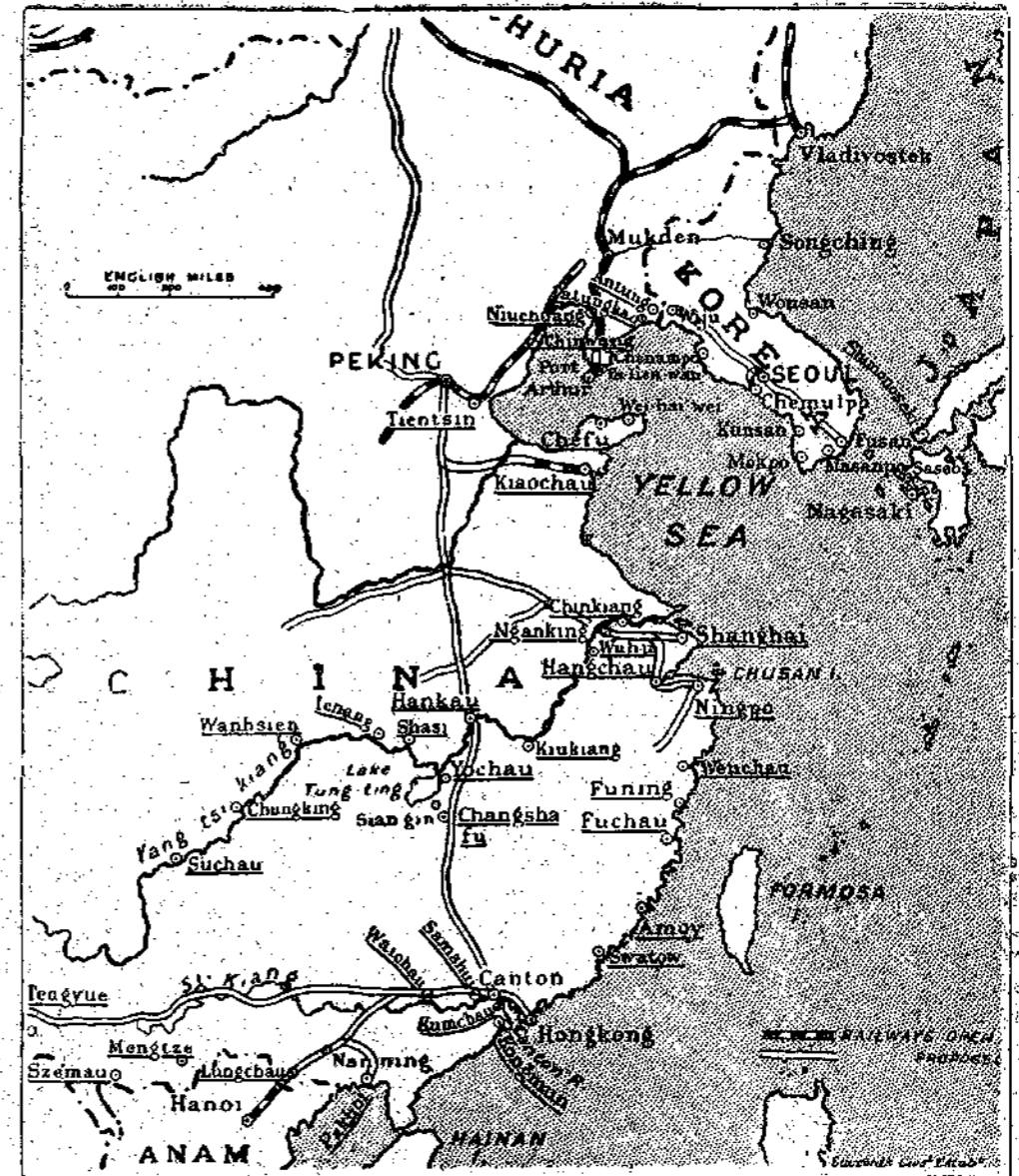
Εἰς τὴν ἄλλην ὁδὸν ἡ Ρωσία ἐβάδιεν ἀσφαλέστερα καὶ ταχύτερα. Κατὰ τὸ 1858 κατέλαβε τὸ Οὐσουρή καὶ ἀπέκτησεν εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν τὸν λιμένα τοῦ Βλαδιβοστόκ. Ἴδου ὅτι ἐφθάνει τέλος εἰς ἕνα τέρμα. Ἦνοιγε τὴν ἐπιθυμητὴν θαλασσίαν διέξοδον.

Ὁ δικέφαλος αἰετός, τὸ ἔθνικόν ρωσσικὸν σύμβολον, δὲν ἦτο ἀπλὴ ἀπεικόνισις ἀλλὰ συμβολικὴ πλέον ἀναπαράστασις τῆς ρωσσικῆς κυριαρχίας ἐκτεινομένης ἐπὶ δύο Ἠπείρων. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἦτο ἀρκετὸν διὰ τὰς βλέψεις τῆς Ρωσσίας. Ὁ λιμὴν τοῦ Βλαδιβοστόκ εἶνε φραγμένος τέσσαρας μῆνας τοῦ ἔτους ἀπὸ τοὺς πάγους καὶ εὐρίσκεται εἰς θάλασσαν κλεισμένην ἀπὸ στεγὰς ἐξόδους σχηματιζομένης ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Κορέας καὶ τῆς Ἰαπωνίας. Ἡ Ρωσία ὅμως δὲν ἐδίετασε βραδύτερον νὰ καταλάβῃ ἄλλον λιμένα, νοτιότερον εἰς τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν, τὸν λιμένα Λαζάρεφ, ἐλευθερὸν ἀπὸ πάγους. Ἡ Ἀγγλία τότε διὰ νὰ ἀνακόψῃ τὸν δρόμον τῆς ἀντιζήλου, ὅπως καὶ εἰς τὸ Ἀφγανιστάν, κατέλαβεν εἰς τὰ μεσημβρινὰ παράλια τῆς Κορέας τὴν νησίδα καὶ τὸν λιμένα τοῦ Ἀμιλτον. Ὁ πόλεμος μεταξὺ τῶν δύο μεγάλων κρατῶν ἐφαίνετο ἐνδεχόμενος

τότε. Ἡ Ἀγγλία ὅμως ἀντιλήφθεισα ὅτι ἡ κατάληψις τῆς δὲν εἶχε μεγάλην στρατηγικὴν σημασίαν ἐπρότεινε ἀμοιβαίαν ἐκκένωσιν τῶν λιμένων Λαζάρεφ καὶ Ἀμιλτον. Ἡ Ρωσία μὴ ἐπιθυμοῦσα τότε τὸν πόλεμον ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν. Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἔμεινε χωρὶς συνεπειάς. Ἡ Ρωσία ἀντελήφθη ὅτι ἐνόσφ δὲν συνεδέετο σιδηροδρομικῶς μὲ τὰ παράλια τοῦ Εἰρηρικοῦ Ὠκεανοῦ δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ ἐκτείνῃ οὔτε νὰ κρατήσῃ τὰς κτήσεις τῆς. Ἐκτοτε ἐγεννήθη ἡ ἰδέα τοῦ σιβηριακοῦ σιδηροδρόμου, πραγματοποιηθεῖσα πολὺ ταχέως καὶ ἀνταποκριθεῖσα πρὸς τὰς προσδοκίας τῆς ρωσσικῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον ἀπὸ πολιτικῆς καὶ στρατιωτικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς.

Ἐφ' ὅσον διὰ τῶν μέσων τούτων ἐκραταίουτο ἡ ρωσσικὴ ὑπεροχὴ εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολήν, ἐπὶ τοσοῦτον αἱ ρωσσικαὶ βλέψεις ἐξετείνοντο πρὸ τοῦ ἀδρανούς ὄγκου τοῦ Οὐρανίου Κράτους. Ἡ Μανδουρία, ἡ βορρεια Κίνα, ἡ Κορέα ἐφαίνοντο καρποὶ ὀριμαζόντες διὰ νὰ πέσουν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἰσχυροῦ. Οὔτε ἡ ἀχανὴς Κίνα, μὲ τὰ 330 ἑκατομμύρια τῶν κατοίκων τῆς, οὔτε ἡ μικροτέρα αὐτοκρατορία τῆς Κορέας, μὲ τὰ 10 ἑκατομμύρια τοῦ πληθυσμοῦ τῆς, εἶχαν ἐσωτερικὴν ζωτικότητα καὶ ἰσχύϊν διὰ νὰ προστατεύσουν τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν. Εὐνόητον διὰ ταῦτο, ὅτι ὅσον ἐπερνοῦσεν ὁ καιρὸς, ἡ Ρωσία ἀπέβλεπε μὲ μεγαλειότεραν ἀνυπομονήσιν εἰς τὰς πολυτίμους αὐτὰς κτήσεις, καὶ ἐστενοχωρεῖτο περισσότερο βλέπουσα ὅτι εἶχεν ἰσχυροὺς ἀντιζήλους οἱ ὅποιοι ὄλονεν ἀποφασιστικότεροι ἀπέβλεπαν πρὸς τὴν λείαν.

Οὕτω εἶχαν τὰ πράγματα διὰ τὴν Ρωσίαν μέχρι τῶν παραμονῶν τοῦ αἰνσιπανικοῦ πολέμου. Ὡς παρακολοθησῶμεν τώρα τὴν ἀντιπαλον μέχρι τῆς ἰδίας ἐποχῆς. Ὅταν ἡ Ρωσία κατέλαμβανε τὸ Βλαδιβοστόκ, ἡ Ἰαπωνία μόλις ἤρχιζε νὰ ἐξευρωπαϊκεται, συντασομένη καὶ ὀργανιζομένη μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ πρόδοδος εἰς φυλὴν εὐπλαστον, νοήμονα καὶ ἐνεργητικὴν ὑπῆρξε ταχέως, καὶ εἰς πάροδον μίᾳ μόλις δεκαπενταετίας οἱ Ἰάπωνες ἔκαμαν ἀληθινὰ θαύματα. Μὲ μεγίστην

δραστηριότητα ἐξμεταλλεύθησαν ὄλας τὰς πηγὰς τοῦ ἔγχωριου πλοῦτου. Ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον ἤξανον ἐπαισθητῶς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Τὰ δημόσια ἔσοδα ἐδιπλασιαζόντο ἐντὸς πενταετίας καὶ ὁ στρατός καὶ ὁ στόλος, ἐπὶ τῇ βάσει ἐυρωπαϊκῆς ὀργανώσεως, ἐτελειοποιούνητο εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ παραβάλλεται ἡ Ἰαπωνία κατὰ τὰς στρατιωτικὰς δυνάμεις πρὸς τὰ μεγάλα ἐυρωπαϊκὰ Κράτη. Ἦῤεαν συγχρόνως ὁ πληθυσμὸς, ἀνεβῆν εἰς 44 ἑκατομμύρια κατοίκους, καὶ παρουσιάζων ἀναλογίαν 140 κατοίκων εἰς ἕκαστον τετραγωνικὸν χιλιά-

μετρον, αὐξάναν κατ' ἔτος κατὰ 500.000 κατοίκους. Αἱ Ἰαπωνικαὶ νῆσοι ἐπυκνώθησαν ὑπὲρ τὸ δέον. Ἡ ἀνάγκη μεταναστεύσεων καὶ ἀποικισμῶν ἔγεινε αἰσθητὴ καὶ οἱ Ἰάπωνες διηρτηθήθησαν εἰς τὴν Σαμόαν, τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὴν Αὐστραλίαν. Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἡ Αὐστραλία κλείει τοὺς λιμένας τῆς εἰς τοὺς μετανάστας. Αἱ Ἡνωμένα Πολιτεία παρεβάλλουν προσκόμματα. Αἱ διέξοδοι οὕτω περιορίζονται, ἐνῶ συγχρόνως τὸ πλεονάζον τοῦ πληθυσμοῦ αὐξάνει, ἡ παραγωγή ἐξογκούται καὶ ἡ βιομηχανικὴ δραστηριότης ἀναπτύ-

σεται. Ίδου αι περιστάσεις αι οποιαι επέβαλλον εις την 'Ιαπωνικην Κυβερνησιν την αποικιακήν πολιτικήν. Είχεν άλλως τε ζωτικώτατα συμφέροντα ή 'Ιαπωνία εις την Κορέαν και τας σινικάς επαρχίας. Η Κορέα, ή διαφισβητουμένη από τα δύο κράτη επαρχία, είνε απαραίμλλος στρατηγική θέσις. Διά την Ρωσίαν είνε το φυσικόν συμπλήρωμα του ασιατικού κράτους της. Διά την 'Ιαπωνίαν ή κατάληψις της Κορέας θα ήτο το μέσον όπως αποχωρισθή το Βλαδιβοστόκ του Πόριτ - Άρθουρ και διαχωρισθή ο κορμός του ρωσικού κράτους εις την Άπω Ανατολήν.

Οι 'Ιάπωνες είνε πολυάριθμοι εις την Κορέαν. Έχουν πολλά ζωτικά συμφέροντα εις την χαλαράν και αδρανή αυτήν αυτοκρατορίαν και είνε εύλογον να υποτεθῆ ότι μόνον εις έχομένην ανάγκην θα παραιτηθούν οι κάτοικοι της χώρας του Ανατέλλοντος 'Ηλίου των βλέψεων των επί της χώρας της Ηρέμου Αύγης.

Η συναίσθησις των προόδων και της ισχύος συνετέλεσεν ώστε να εμπνευσθῆ εις τον 'Ιαπωνικόν λαόν ή φιλόδοξος ιδέα ότι θα κάμη ανεξάρτητον την κυτρίνην φυλήν, ότι θα αποδιώξη της ανατολικής Ασίας τους Εύρωπαιους, θα αποσπάση τας αποικίας των και θα ίδη κυριαρχούσαν την 'Ιαπωνίαν, ως ασιατικήν Μεγάλην Βρετανίαν εις όλας τας θαλάσσας και όλας τας νήσους του δυτικού Ειρηνικού Ωκεανού.

Με την νεανικήν αυτήν όρμην, με σταθεράν πεποίθησιν και ακράτητον φιλοδοξίαν, εβάδισεν ή 'Ιαπωνία. Αποτέλεσμα τούτου υπήρξεν ο κατά το 1894 και 1895 πόλεμος με την Κίνα. Οι 'Ιάπωνες, όπως προβλέπετο, υπήρξαν νικηταί. Κατέλαβον την Μαντσουρίαν και ήρχισαν να την διαφισβήσιν διοικητικώς εις επαρχίαν πλέον 'Ιαπωνικήν. Την στιγμήν αυτήν κατά την οποίαν επραγματοποιούντο τα φιλοδοξότερα όνειρα των 'Ιαπόνων, επήλθεν ή Ρωσία με την Γαλλίαν και Γερμανίαν δια να ανακόψη τον δρόμον των νικητών. Αι τρεις δυνάμεις υπέβαλαν την «φιλικήν συμβουλήν» εις την 'Ιαπωνίαν να εκκενώση την Μαντσουρίαν και όλα τα κατοικηθέντα σινικά έδαφη και να περιορισθῆ εις την κτήσιν μιας νήσου, τῆς Φορμόζας. Είνε εύνοητον ότι ή επέμβασις αυτή των δυνάμεων, προκληθείσα υπό της Ρωσίας, επροκάλεσεν αγανάκτησιν εις το Τόκιο. Άλλ' ή 'Ιαπωνία την επαύριον του πολέμου δεν ήτο εις θέσιν να αναλάβη νέαν έκστρατείαν και τα οικονομικά μέσα ήσαν περιορισμένα και ο

'Ιαπωνικός στρατός απομακρυνθείς του κέντρου των πολεμικών επιχειρήσεων δεν είχεν ασφαλή εγκατάστασιν εις την Μαντσουρίαν. Εδρέθησαν εις την ανάγκην οι 'Ιάπωνες να συμμορφωθούν προς την φιλικήν συμβουλήν. Διά της συνθήκης του Σιμονοσάκι ή 'Ιαπωνία έδέχθη να εκκενώση την Μαντσουρίαν. Η Φορμόζα ανεγνωρίσθη ως 'Ιαπωνική κτήσις και έδόθη εις την 'Ιαπωνίαν πολεμική αποζημίωσις 943 εκατομ. φράγκων.

Εις την συνθήκην αυτήν της ειρήνης υπήρχον τα σπέρματα του σημερινού πολέμου. Οι 'Ιάπωνες έβλεπον πλέον εμπράκτως ότι εις τα σχέδιά των αντίπαλον είχαν την Ρωσίαν. Η επέμβασις της προς ματαίωσιν των καρπών της νίκης ήρέθισε το έθνικόν πνεύμα και έκτοτε δραστηριώς προητοιμάζετο ή 'Ιαπωνία να αντιμετωπίση τον ισχυρόν πολέμιον και να εκπληρώση την απόστολήν την οποίαν επίστεπεν ότι επέβαλλεν ή Είμαρμένη. Η στρατιωτική σύνταξις της χώρας υπήρξεν έκτοτε ή σταθερά πολιτική της 'Ιαπωνικής Κυβερνήσεως. Ολόκληρον την πολεμικήν αποζημίωσιν και μεγάλα κεφάλαια εκ δανείων έχρησιμοποίησαν οι 'Ιάπωνες δια τον εξοπλισμόν των.

Μέχρι τινός επιστεύετο ότι τα 'Ιαπωνικά συμφέροντα περιορίζοντο εις την Κορέαν και τα ρωσικά εις την Μαντσουρίαν και ότι θα ήτο δυνατή συνεννόησις μεταξύ των δύο κρατών. Από της εποχής όμως του πολέμου Κίνας και 'Ιαπωνίας ή φιλική αυτή συνεννόησις έγινε προβληματική. Οι 'Ιάπωνες έβλεπον ότι την νίκη των εκαρπώθησαν οι Ρώσοι, οι οποιοι παρασταθέντες ως σωτήρες της Κίνας, κατώρθωσαν δι' ιδιαιτέρων συμφωνιών με το Ουράνιον Κράτος να γίνουν στρατιωτικώς και εμπορικώς κύριοι της βορείου Κίνας και της Μαντσουρίας. Ηκυβέρνησις του Τσάρου ανέλαβεν επί πλέον να βοηθήση τους Κινέζους να δυνώσουν τα φρούρια Πόριτ - Άρθουρ και Τά-λιεν-βαν. Εις ανταπόδοσιν ανεγνωρίσθη δια το ρωσικόν ναυτικόν ή ελευθέρα χρήσις του λιμένος και του ναυστάθμου του Πόριτ - Άρθουρ καθώς και ή εγκατάστασις εις αυτό αποθηκών ανθρώπων, τροφών και όπλων. Εν περιπτώσει τέλος πολέμου, επετράπη εις την Ρωσίαν να συγκεντρώση εκεί στρατεύματα. Με τον τρόπον αυτόν, αναιμάκτως και σχεδόν ακόπως, οι Ρώσοι απέκτησαν την επιθυμητήν θαλασσίαν διέξοδον εις τον κόλπον του Πετσιλή!

Η αποπεράτωσις του σιβηριακού σιδηροδρόμου απολήγοντος εις το Βλαδιβοστόκ και

το Πόριτ - Άρθουρ, εξυπηρετήσεν αποτελεσματικώτερον τας ρωσικάς βλέψεις και τα ρωσικά συμφέροντα. Διά του σιδηροδρόμου τούτου το από Πεκίνου εις Εύρώπην ταξείδιον έσυντομεύθη εις είκοσιν ήμέρας, ενώ έχρειάζοντο τριάντα πέντε με τον σιδηροδρόμον του Καναδά και σαράντα δια της διώρυγος του Σουέζ. Οι Ρώσοι δια να εξασφαλίσουν και την κίνησιν εμπορευμάτων δια του σιδηροδρόμου τούτου, ήλάττωσαν το τιμολόγιον της μεταφοράς κατά 75%! Άπέναντι των μέτρων τούτων οι 'Ιάπωνες έζητήσαν να εξασφαλίσουν την θαλασσίαν εμπορικην κίνησιν δια της μεγάλης αναπτύξεως των ατμοπλοϊκών εταιριών των. Και ούτω οι μὲν εκράτησαν της ξηράς οι δὲ της θαλάσσης. Ο ανταγωνισμός όμως δεν υπήρξε δια τούτο μικρότερος. Άπεναντίας ή σύγκρουσις των συμφερόντων έγινετο όλονεν όξύτερα και ή διπλωματική ύπηρεσία είχε να εξομαλύνη με την πάροδον του χρόνου περισσότερα και πολυπλοκώτερα ζητήματα. Η έπιελθούσα κατά το 1900 εξέγερσις των Μπόξερ και ή συμμαχική έκστρατεία των Μεγάλων Δυνάμεων με τας Ηνωμένās Πολιτείας και την 'Ιαπωνίαν ανέβαλε άλλα δεν απεσόβησε την όριστικήν ρήξιν. Δύο λόγοι συνετέλεσαν κατόπιν ώστε ταχύτερον των προβλέψεων να εκ-

ραγῆ ο πόλεμος: το βάρος των δαπανών της διατηρήσεως πολυαριθμου στρατού επί ποδός πολέμου, το όποιον έγινετο όλονεν επαχθέστερον δια την 'Ιαπωνίαν, και ή συνομολογηθείσα κατά το 1902 συνθήκη συμμαχίας με την Άγγλίαν, δια της οποίας ή 'Ιαπωνία εξησφάλισε την στρατιωτικήν σύμπραξιν της Άγγλίας, εις την περίπτωσιν κατά την οποίαν ήθελε περιέλθει εις πόλεμον προς χώραν τινά και ήθελεν ενισχυθῆ ο πόλεμος δι' οιασδήποτε άλλης συμμαχίας. Ο πρώτος λόγος εβάθυνεν εις τας σκέψεις της Κυβερνήσεως, ο δεύτερος εξώθησε την φιλοπόλεμον όρμην των 'Ιαπόνων.

Κατά τας τελευταίους διπλωματικάς διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο κρατών ή Ρωσία εφαινετο διατεθειμένη να κάμη υποχωρήσεις εις την Κορέαν. Η 'Ιαπωνία όμως εθεώρει το Κράτος της Ηρέμου Αύγης ως κτήσιν της παρανόμως αποσπασθείσαν την έπισοσαν του σινοϊαπωνικού πολέμου. Απήτησε δια τούτο επί πλέον όπως ή Ρωσία αναγνωρίση την κυριαρχίαν της Κίνας επί της Μαντσουρίας. Ούτω το ζήτημα έτίθετο όριστικώς επί του τάπητος και κατά τρόπον ώστε την λύσιν του δεν ήδύναντο πλέον να δώσουν τα διπλωματικά έγγραφα αλλά μόνον ή βία του πολέμου.

Σ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

KNUT HAMSUN

ΠΑΝ*

Μυθιστόρημα

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΚΛΑΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟ 1861

Η οικογένεια του Γκλάν μπορεί να βόξη και να ξαναβόξη στις εφημερίδες πώς χάθηκε ο λοχαγός Θωμάς Γκλάν. Αυτός δεν θα ξαναγυρίση πιά, γιατί πέθανε και γνωρίζω εγώ το πώς.

Κατά βάθος, δεν ξαφνίζομαι πώς οι πλησιέστεροι συγγενείς του λοχαγού ενεργοούν με τόσον ζήλο τας ματαίους αναζητήσεις των, γιατί ο Θωμάς Γκλάν δεν ήτο κοινός άνθρωπος· έκτος απ' αυτό ήτο και πολύ αγαπημένος από όλον τον κόσμο. Πρέπει να το βεβαιώσω αυτό το πράγμα, για να είμαι δίκαιος, μολο-

νότι εγώ αλόθάνομαι για την μνήμη του μια πολύ βυθειά αντιπάθεια και ή ανάμνησις του γεμίσει από μίσος την ψυχή μου. Ήτον θαυμασιώς όραιος, γεμάτος νεότητά και παραπολύ γοητευτικός. Το άγριο βλέμμα του υποδούλωνε τον κόσμο· εγώ ο ίδιος αισθανόμουν την δύναμι των ματιών του. Μια κυρία, λένε πώς ώριζε με τον άκόλονθο τρόπο την παράξενη αυτή γοητεία: «Χάνομαι, όταν με κυτάξη· αισθάνομαι την ίδια συγκίνησι, ώσαν να μ' έγγιξη».

Είχε ελαττώματα, τα όποια δεν σκοπεύω να αποκρύψω, γιατι τον μισώ. Πολύ συχνά έλεγε πράγματα χωρίς σημασία και παιδαριώδη. Ίσως γι' αυτό άρεσε τόσον σῆς γυναίκας· Ήξευρε πώς μιλούσε σ' αυτές έπεδοκίμαζε όλες τες μωρές φλυαρίες τους κι' αὐταίς έκο-

* Ίδε σελίδα 277.

πατούσα ήσυχα με τη Μάγκη τη metisse εϊ-
μαίστε κ' οι δυο πολύ ευχαριστημένοι. Ο Γκλάν,
καθισμένος μπροστά στο ξενοδοχείο μας, μās
χαιρέτισε μ' ένα χαμόγελο. Η Μάγκη τον έ-
βλεπε πρώτη φορά. Με ρώτησε με περιέργεια
γι' αυτόν. Τής είχε κάμει τόσο ζωηρή εντύ-
πωση, που όταν ήλθε η στιγμή να χωρισθούμε,
έχασε να με συντροφέψη στο δωμάτιό μου
και τράβηξε δλοίσα προς το δικό του.

Όταν έκαμα λόγο στον Γκλάν γι' αυτό το
περιστατικό, το πήρε πολύ ελαφρά. Μά, εγώ
δεν το χέχασα ποτέ! Το χαμόγελό του δεν ή-
τανε για μένα, όταν περάσαμε με τη Μάγκη
μπροστά στην καλύβα, ήτανε για τη συντρο-
φισιά μου.

— Τι μασσάει δλοένα αυτή; με ρώτησε.

— Δεν ξέρω. Δόντια έχει και μπορεί να τά
κάνη β,τι θέλει.

Δεν μου είπε κανένα καινούργιο πράγμα με
το να μου πη πώς η Μάγκη είχε την συνή-
θεια να μασσά κάτι τι εγώ το είχα παρατη-
ρήσει προπολλού. Δεν ήταν όμως φύλλα
που μασσούσε τα δόντια της ήσαν κά-
τασπρα. Έχωνε στο στόμα της β,τι εύρισκε
μπροστά της, νομίσματα, χαρτιά, φτερά. Δεν
ήτο λόγος να κοροϊδεύη γι' αυτό τώμορφότερο
κοριτσι του χωριού. Ο Γκλάν ζήλευε την εντυ-
χία μου, αυτή εινε η άλληθεια.

Την άλλη ημέρα συμπρωληθήκαμε πάλι με τη
Μάγκη. Εκείνο το βράδυ όμως δεν είδαμε καθό-
λου τον Γκλάν.

III

Για μια εβδομάδα πηγαίναμε καθημέρα στο
κυνήγι. Κυπήσαμε πληθος πουλιά. Ένα πρωί
καθώς μπαίναμε στο δάσος, ο Γκλάν μ' αρ-
πάξε από το χέρι, και μου είπε σιγαλά: «Στά-
σου!» Ξεκρέσαμε άμέσως την καρμπίνα του
κ' έριξε σε μια λεοπαρδαλι. Θα μπορούσα να
ρίξω κ' εγώ αυτός με πρόλαβε για να κρα-
τήση μονάχος του την τιμή της καλής αυτής
ριζιάς. Έγώ συλλογιζόμουν: «Χωρίς άλλο θα
κάνη μεγάλο σούσουρο γι' αυτό το πράγμα!»
Ζυγώσαμε το άγριμι: ήταν χαπλωμένο, νεκρό, με
τα πλευρά σχισμένα, με μια σφαιρα στη ράχι.

Δεν μ' άρσει να μ' αρπάξουν έτσι από το
χέρι και του είπα:

— Τόκα να κ' εγώ αυτό που έκαμες.

Ο Γκλάν μ' εκύτταξε καλά.

Ξαναείπα:

— Ίσως δεν μ' είχες αξιο να το κάμω;

Αντί να μ' αποκριθῆ ξανάριξε άλλη μια φορά

στο σκοτωμένο ζώο. Παιδικαίσια πράγματα. Η
σφαιρα τώρα πέρασε το κεφάλι πέρα και πέρα.
Δεν ήμπορεσα να κινήσω την εκπληξι μου.

— Καταλαβαίνεις μου εϊπε πώς δεν πή-
γαινε στην αξιοτήτά μου να κυπήσω μια λεο-
παρδαλι στα πλευρά.

Φαντασμένος όπως ήτον δεν τούφθανε μια
ριζιά τιποτένια! Τι παιδικαίσια μυαλά! Όσ-
τόσο δική του δουλειά εινε. Εγώ δεν θα πώ
τίποτε σε κανένα.

Όταν γυρίσαμε στο χωριό, ένας σωρός ιθα-
γενείς έτρεξαν από παντού και μαζεύθηκαν τρι-
γύρω μας για να ιδούν την λεοπαρδαλι. Ο Γκλάν
είπε μονάχα πώς την σκοτώσαμε το πρωί, τίποτε
άλλο δεν το καυχήθηκε μ' άλλο τρόπο. Η
Μάγκη βρέθηκε κ' αυτή εκεί και ρώτησε:

— Ποιός τη σκότωσε, τη λεοπαρδαλι;

— Βλέπεις της δυο πληγές αποκριθήκε εκεί-
νος, τη σκοτώσαμε σήμερα το πρωί.

Έδειξε ύστερα τα σημάδια των δύο σφαι-
ρών και εϊπε ακόμα.

— Έδώ τη βρήκε η δική μου, κ' έβαλε το
δάκτυλο στην πληγή του πλευρού. Ηθελε τάχα
να μ' άρση ξμένα την τιμή της πληγής του
κεφαλιού. Ούτε καταδέχθηκα να πώ πώς δεν
ήσαν σωστά αυτά που έλεγε και δεν είπα τί-
ποτε. Ο Γκλάν κέραισε τους ιθαγενείς μύρα
του ριζιού: αφθοναις σπονδαίς!

Η Μάγκη εϊπε σιγαλά:

Την σκοτώσανε κ' οι δυο τους.

Όστόσο κύτταξε δλοένα τον Γκλάν.

Την πήρα κατά μέρος και της είπα:

— Γιατί κυττάς αυτόν μονάχα; Δεν είμαι
εγώ εδώ;

— Ναι!... Γι' άκουσε να σου πώ: το βράδυ
θάρθω.

Την άλλη ημέρα ο Γκλάν έλαβε ένα γράμμα.
Του τώφερε απ' τον σταθμό του ποταμού ένας
ταχυδρομός: πριν να φθάση αυτό το γράμμα
έκαμε έναν άλλόγυρο από εκατόν ογδοήντα
μίλια. Το γράψιμο ήταν γυναικειό. Συλλογι-
σθηκα άμέσως πώς του τώστελε η μεγαλο-
σιάννα κυρία, που είχε αρραβωνιασμένη μια
φορά ο Γκλάν. Εκείνος έκαμε ένα νευρικό
γέλιο, σαν το διάβασε, κ' έδωκε ένα δώρο στον
ταχυδρομό. Ύστερα από λίγο κατσούφιασε
κ' έγινε άμίλητος. Κύτταξε σα χαμένος τον
ουρανό και χάρισε. Σάν εβράδυνασε, μέθυσε
μαζί μ' ένα γέρο νάνο ιθαγενή και τον γυιό
του. Με άγκάλιασε κ' ήθελε να με καταφέρη
να πώ μαζί του.

Έπεται το τέλος.

Μετάφρ. Π. Νβ.

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ,

Την Κυριακήν 15 Φεβρουαρίου, ο κ. Μ. Μα-
λακάσης εδιάβασε το μονόπρακτον έμμετρον
δράμα του «Η Κυρά του Πύργου», το όποιον
δημοσιεύομεν εις το τεύχος τούτο.

Μέσα εις στίχους αρμονικούς και ποικίλλον-
τας εις το μέτρον, έδωκε ωραιολάτην εικόνα
μιας υπερόχου ζωής. «Το δραματάκι μου, εϊπε
ο ίδιος εις μικρόν πρόλογόν, δεν έχει να σάς
παρασιάζη χαρακτήρας και πάθη. Στρέ-
φεται γύρω εις ένα όνειρον. Η ήρωίς μου εινε
ένα λουλουδι εξωτικό». Και όμως η Κυρά του
Πύργου, την όποιαν έπλασε και έθέρμανε ο
ποιητής με όνειρευτήν πνευματικήν όμορφιά,
ζῆ καθ' ήμέραν γύρω μας, εινε η πρώτη όπτα-
σία της ζωής των πολλών και η αιωνία ψυχή,
η ασύλληπτος, που συνοδεύει τον καλλιτέχνην
εις κάθε του βήμα: αυτή εινε η συγγένεια που
έχει με τον πραγματικόν κόσμον και την
κάμνει αγαπητήν πολύ.

Τον κ. Μαλακάσην διεδέχθη εις το βήμα η
η κυρία Θεώνη Παππά, η όποια εύγενώς απο-
δεχθείσα την παράκλησιν μας, άπήγγειλε το ποιή-
μα του κ. Λάμπρου Αστέρη «Της Μαξιμώς ο
Ανδρας» και την «Προσευχήν» του κ. Ζ. Α.
Παπαντωνίου, δημοσιευθέντα και τα δύο εις τα
«Παναθηναία». Η κυρία Παππά, της όποιας
εινε γνωστόν το τάλαντον, άπήγγειλε με ά-
σθημα και χάριν κ' εχειροκροτήθη ζωηρότατα.

Διάλεξις Γρ. Ξενοπούλου.

Κυριακή 22 Φεβρουαρίου. Πέμπτη διάλε-
ξις των «Παναθηναίων».

Τον λόγον εϊχεν ο κ. Γρ. Ξενοπούλος, ο ό-
ποιος όμίλησε περί «Μαλλιαρών». Ο κ. Ξε-
νόπουλος άνεξήτησε πρώτον την καταγωγήν
της λέξεως. Ύστερον έδωκε τον όρισμόν της
μαλλιαροσύνης, και τέλος ήθέλησε να καθορίση
την επίδρασιν αυτής επί της φιλολογίας και
της τέχνης. Παρετήρησε πρώτον, χρονογραφι-
κώς, ότι οι σήμεραν καλούμενοι μαλλιαροί

έλέγοντο άλλοτε χυδαίοιαι ή ψυχαρισται άφ'
ότου εξεδόθη κατά το 1888 το Ταξίδι του κ.
Ψυχάρη. Κατά την εποχήν εκείνην όργανον των
ψυχαριστών έθεωρείτο η «Εστία», το περιο-
δικόν.

Η κακή ύποδοχη ή όποια έγινε εν από το
κοινόν εις τον φιλολογικόν τούτον νεωτερι-
σμόν υπήρξε μία από τας άφορμάς της πτώ-
σεως του περιοδικού εκείνου. Οι όπαδοι των
νέων θεωριών δεν είχαν πλέον όργανον. Η
ανάγκη ήτο αισθητή, και έπεισε τον κ. Χατζό-
πουλον, τον γνωστόν ποιητήν υπό το ψευδώ-
νυμον Πέτρος Βασιλικός, να προβή εις την
έκδοσιν της «Τέχνης», μηνιαίου περιοδικού το
όποιον υπήρξεν αποκλειστικόν όργανον των
ιδεών τούτων. Η αποκλειστικότης του περιο-
δικού ήτο καταφανής και από αυτήν την ανά-
γνωσιν του έξωφύλλου όπου όλα σχεδόν ήσαν
γραμμένα εις δημοτικήν. Εις το περιοδικόν
τούτο άνεγράφοντο συνεργάται, πλην του διευ-
θυντού κ. Χατζοπούλου, οι κ.κ. Παλαμάς, Γρυ-
πάρης, Μαλακάσης, Εφταλιώτης, Ψυχάρης,
Θεοτόκης, Βλαχογιάννης, Καρκαβίτσας, Νισβά-
νας, Επισκοπόπουλος, Ξενοπούλος. Και αυτή
μέν η ιστορία των όργάνων των μαλλιαρών.
Πώς όμως άνομάσθησαν με το χαρακτηριστι-
κόν αυτό όνομα; Η εφημερίς «Εστία» η ό-
ποια δομύτερον επετέθη κατά των συντακτών
της «Τέχνης», δεν τους όνομάζει μαλλιαρούς,
παρά διό πρώτην φοράν την 26 Νοεμβρίου
του 1898. Η όνομασία όφείλεται εις το άπό-
λουθον επεισόδιον. Ο κ. Κονδυλάκης, ο γνω-
στός συγγραφέυς του Πατούχα, και εύφυής
χρονογράφος, εύρισκόμενος εις την πλατείαν
του Συντάγματος εϊδε δύο νέους οι όποιοι του
έπέσυραν την προσοχήν ίδίως από την μα-
κράν κόμην που έτρεφαν. Ηρώτησε διά τον
πρώτον και έμαθε πώς εινε ποιητής από εκεί-
νους που έγγραφαν εις την «Τέχνην» και ο
συνδοός του επίσης ποιητής του νεωτερισμού.

— Μά αυτοί, αναφωνεί τότε ο κ. Κονδυλά-
κης, εινε μαλλιαροί!
Η λέξις ήρесе. Διεδόθη. Είσεπήδησεν εις
τας εφημερίδας, έθεωρήθη ως έκφραστική άνα-
παράστασις του πράγματος και έγινε κήμη.

Ένα μήνα μετά την γέννηση του μικρού Ιάπωνος, παρουσιάζει αυτόν ο πατήρ εις την έκκλησίαν, φέρων μαζί του γραμμένα εις έν φύλλον χαρτιού, τρία διάφορα όνόματα. Ο Ιερεὺς αντίγράφει καθέν από τὰ όνόματα αυτά εις τρία διάφορα φύλλα χαρτιού, τὰ όποια πετᾷ κατά γῆς. Τό πρώτον φύλλον όπου θά πέσῃ δίδει τό ἐπ' αὐτοῦ όνομα εις τό υιογόν. Τό όνομα σημειώνεται τότε εις ειδικόν βιβλίον, ὡς και εις φυλακτόν, τό όποιον ὁ Ιερεὺς δίδει εις τόν πατέρα ἀντί όρισμένον τιμήματος.

Τό όνομα αὐτό δέν διατηροῦν οἱ νέοι Ιάπωνες εις ὅλην τὴν ζωὴν. Εἰς τὴν ἐνηλικιώσιν τὸν λαμβάνουν ἄλλο και τρίτον εις τὸν γάμον τὼν, και ἄλλο πάλιν διοριζόμενοι δημόσιοι ὑπάλληλοι και ἄλλο δασκίως προάγονται εις θέσεις και εις ἀξιώματα. Τέλος μετά τὸν θάνατον χάνουν ὅλα τὰ όνόματα, τὰ όποια ἔφεραν ζῶντες και προσλαμβάνουν νέον όνομα, τό μόνον τό όποιον και σημειώνεται ἐπὶ τοῦ τάφου τὼν.

Τὰ Ἰαπωνόπαιδα εἶναι φέσει τόσον εὐθύμα, ὥστε οἱ ξένοι ταξειδιᾶται ἰσχυρίζονται, ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς χώρας τῶν Χρυσανθέμων δέν εἰσάγουρυν νὰ κλαύσουν. Τό βέβαιον εἶναι ὅτι εις τὴν Ἰαπωνίαν δέν κλαίουσιν, παρὰ μόνον ὅταν πονοῦν πολύ. Ἡ ζωὴ δὲ διέρχεται ἡρεμια, φυσικᾶ, μετὴν ἐργασίαν ὡς ἐνασχόλησιν φυσικὴν τοῦ ἀνθρώπου, μετὰ τῆς ἡμέρας ὅλας κοινὰς χωρὶς ἑορτᾶς και ἄργιας. Ἐκάστη ἡμέρα ἔχει διὰ τὸν Ἰάπωνα τὰς ὥρας τῆς ἀνάσεως και τῆς ἀργίας τῆς, και ὅλοι, ἀδιακρίτως κοινωνικῆς τάξεως, τὰς ἀπογευματινὰς τῆς ἡμέρας ὥρας διέρχονται καθ' ἑκάστην διασκεδάζοντες εις τὰς πλατείας και τοὺς περιπάτους και τὰ θέατρα.

Συνήθης και προσιτὴ εις ὅλους διασκεδάσις εἶναι ἡ εις ὄρισμένα μέρη συγκέντρωσις, όπου εἰδικοί ὄμιληταὶ ἀπαγγέλλουν θευμασιὰς ἐποποιίας ἀναφερομένας εις τὴν ἱστορίαν τῆς χώρας ἢ εις τὰς ἔθνικὰς παραδόσεις. Συνωλίαι ἐξ εἰδικῶν ὀργάνων, ἄσματα, τεῖσοποισίαι, χοροὶ, εἶναι διασκεδάσεις συνήθεις, εις τὰς όποιας ἐπιδεικνύονται τὰ ὄρατα φορέματα και οἱ πολῦτιμοι ἔν γένει στολισμοὶ τῶν Ἰαπώνων, ἀνδρῶν και γυναικῶν ἀδιακρίτως.

Αἱ οἰκίαι καὶ φρονιτίδες δέν ἀπασχολοῦν πολλὰ τὰς Ἰαπωνίδας. Ἡ ἐπίπλωσις τῶν οἰκιάων δέν εἶναι τόσον πολυτελής ὡς εις τὴν Εὐρώπην.

Τὰ σκευὴ τὼν εἶναι ὅλα μικρὰ, ὅλα ελαφρὰ ὡς εἶδος κομποτεχνήματα, και ἐάν δέν ἔβλεπέ τις τὸν κόσμον αὐτῶν ἀνδρᾶς και γυναῖκα, καὶ ζῶσιν νὰ κινῶνται, νὰ ἔχουν τόσῃν ζωὴν και τόσῃν δρασίν, θά ἐπίστευεν ὅτι και τὰ σκευὴ και αἱ οἰκίαι τῶν προσορίζονται μᾶλλον διὰ κοῦκλες παρὰ δι' ἀληθινὸν ἀνθρώπων.

Ἰαποῦν τὴν φῆσιν και τὴν ζωὴν τόσον, ὥστε ἡ παραμικρὰ οἰκία ἔχει ἴδιον κήπον, τὸν ὅποιον διασχίζον μικροσκοπικαὶ τεχνητὰ ἰλίμναι, περιορίζον φανταστικοὶ λόφοι, στολίζον χρυσαὶ παγόδαί και δροσίζον ποταμοὶ μετὰ γερύρας, αἱ ὅποια ὁμοιάζον ὄρατα παιχνιδάκια μεγάλων παιδιῶν.

Εἰς τό «Σκριπ» δίδει Ὁ καθημερινὸς εἰκόνα τοῦ πῶς πεθαίνουν οἱ Ρῶσοι, παρμένη ἀπὸ τὰς «Διηγήσεις ἐνός κυνηγοῦ» τοῦ Τουρκένιεφ. Ὁ ῥώσσος χωρικός κατὰ τὸν Τουρκένιεφ ἀντιμετωπίζει τὸν θάνατον ὡς ἓνα περιστατικόν, μίαν ἀναπόφευκτον διατύπωσιν, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ κανεὶς νὰ εἰπῇ ὅτι εἶναι ἀδιάφορος εις τὴν ἕμιστὴν αὐτὴν στιγμήν. Κάποιος, εἶπε, λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἀρθρου, ὅτι οἱ Ἄγγλοι, ὅπως ἔξερουν νὰ ζῆσουν, ἔξερουν και νὰ πεθάνουν. Ἀποθνήσκουν ὡς νὰ ἀνοίγαν μίαν πόρταν γιὰ νὰ μπουδν ἀπὸ τὸ ἓνα δωμάτιον εις τὸ ἄλλο. Οἱ Ρῶσοι χωρικοὶ τοῦ Τουρκένιεφ ἀποθνήσκουν ἀνθρωπινώτερα. Πρῶτον νὰ ἀνοίξουν τὴν πόρταν, κανονίζον τὰς δασοληψίας τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν, ὡς νὰ ἐπρόκειτο νὰ ταξειδεύσων διὰ πολὺν χρόνον.

Ἴδου δύο παραδείγματα ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Τουρκέν-

νιεφ. Κυνηγοῦσε μετὰ φίλον του, ὅταν ἓνας νέος ἦλθε και ἀνήγγειλε, ὅτι ἓνα δένδρο ἔπεσε και ἔσπασε τὰ χέρια και τὰ πόδια τοῦ χωρικοῦ Μιχαίλοβιτς. Ἐπλησίασαν και εἶδαν τὸν πτωχὸν ἀνθρώπον. Δέν ἐθρήνησεν, ἡ ἀναπνὴ του εἶχε γίνῃ βαρεία. Ὁ θάνατος προσήγγιζε. Τέλος ἀμίλησε πρὸς τὸν ἰδιοκτήτην μετὰ δυσκολίαν.

— Ἄ, πατερῶν... σταίτε γιὰ τὸν πατᾶ. Ὁ Θεὸς μ' ἐτιμώρησε Κυριακὴ ἡμέρα σήμερα ποὺ θέλησα νὰ δουλέψω. Ὁ θάνατος φτάνει... Ἄν μοῦ βρισκεται λίγο χρέμα ἄς τό δώσουν στὴ γυναῖκα μου ἀφοῦ πληρώσουν πρὶν τὰ χρέη μου. Καὶ τώρα συχωρέστε με.

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ συχωρέσῃ.

— Χθὲς, ἐξηκολούθησε ὁ ἔτοιμοθάνατος, ἔδωσα ἀρραβῶνα στὸν Ζεφίμ... γιὰ ἓνα ἄλλογο ποὺ θά ἡγόραζα. Τὸ ἄλλογο πρέπει νὰ τό πάρῃ ὁ κληρονόμος μου.

Κ ἐτελείωσε.

Μία γρηῃ ἰδιοκτήτρια ἀπέθανε πρὸ τινος ἐμπρὸς μου. Ὁ παπὰς ὄρθιος στὸ προσκέφαλό τῆς, τῆς ἐδίδαξε τὰς ἐπιθανατίους εὐχὰς. Μετὰ τινὰς στιγμὰς, καθὰς δέν ἐκινεῖτο πλέον ἡ ἀσθενής, ὁ παπὰς ἐνόμισε ὅτι ἐτελείωσε και ἐπλησίασε τὸν σταυρὸ στὸ στόμα τῆς. — Ὅχι τόσο γλήγορα ἐπιθύρῃσε ἡ γραῖα και ἤρχισε νὰ ψάχνῃ μετὰ τὸ χερὶ τῆς ὑπὸ τὸ προσκέφαλον τῆς. Ὅταν ἠθέλησαν νὰ τὴν σαβανώσουν, βρῆκαν ὑπὸ τὸ προσκέφαλον τῆς ἓνα ῥοῦβλι ἀσημένιο εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ πληρώσῃ ἡ ἴδια τὸν πατᾶ τῆς. Καὶ ὁ συγγραφεὺς καταλήγει: Ναι οἱ Ρῶσοι πεθαίνουν μετὰ παράδοξον τρόπον.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Διαλέξεις τῶν «Παναθηναίων»:

29 Φεβρουαρίου. — Ὁ κ. Ν. Ἐπισκοπόπουλος περὶ Μπουτιτσέλη.

7 Μαρτίου. — Ὁ κ. Α. Μάτεσις περὶ τοῦ Αἰῶνος τῶν Εἰκονομάχων.

Ἦλθεν ἀπὸ τὸ Μόναχον μετὰ ἑπταετῆς σπουδᾶς ὁ Ἰωργάφος κ. Στυλιανὸς Μηλιάδης.

Ἡ φιλοσοφικὴ σχολὴ τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ὑπέδειξε παμψηφεί διὰ τὴν ἔδραν τῆς Νομισματολογίας τὸν διευθυντὴν τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου κ. Ἰ. Σβορώνον. Ἡ διδασκαλία θά κανονισθῇ κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Collège de France.

Ἐκτιροπὴ τοῦ Δημοτικοῦ θεάτρου Πειραιῶς διωρίσθησαν οἱ κ. κ. Π. Νιρβάνας, Γ. Στρατήγις, Βαλ. Στάης, Β. Κωφραμέτης, Α. Οικονομίδης, Μ. Βολανάκης, Ἀλέξ. Βραχνός.

Τὴν Πέμπτην δίδονται εις τὸ Βασιλικὸν θέατρον οἱ Ἰσῶροι τοῦ κ. Κλέωνος Παγκαβῆ.

Ὁ Μόρτζαν ἡγόρασε τὸ χειρόγραφον τοῦ Πειρατοῦ τοῦ Βύρωνος και τῆς Πομπήης τοῦ λόρδου Λύττων ἀντι 50,000 φράγκων.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΕΡΙΚΛΗΣ — ἈΣΠΑΣΙΑ ἱστορικὴ Μελέτη Ε' π. Χ. αἰῶνος ὑπὸ Γ. Ν. Φιλαρέτου. Ἀθῆναι 1904 τυπογραφεῖον Σ Κουσουλίνου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΕΚΚΡΕΜΟΔΙΚΙΑΣ ὑπὸ Γ. Ν. Φιλαρέτου. Ἀθῆναι 1904 — ἀνατύποισις ἐκ τῆς «Νομικῆς Επιθεωρήσεως».

ΛΟΓΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ «ΕΝΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ» 1901. και 1902 Ἀθῆναι 1903.